

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 10

(Prot. Nr. 29 , 2. §)

2022. gada 14. jūnijā

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lietā Nr. KL\2.2-4.1\22\2

“Par AS “AB CITY” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār AS “Olainfarm””

SATURA RĀDĪTĀJS

I	IEVADS	2
II	APVIENOŠANĀS DALĪBNIKI	2
1.	AS “AB CITY”	2
2.	AS “Olainfarm”	4
III	APVIENOŠANĀS VEIDS	5
IV	ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ	6
V	KONKRĒTIE TIRGI UN APVIENOŠANĀS REZULTĀTĀ IETEKMĒTIE TIRGI	7
3.	Medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus Latvijas teritorijā	7
4.	Farmaceutisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus	9
5.	Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus	10
6.	Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus	11
7.	Uztura bagātinātāju ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā	12
8.	Kosmētikas līdzekļu ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā	14
VI	APVIENOŠANĀS IETEKMES IZVĒRTĒJUMS	16
9.	Vispārīgie apsvērumi	16
10.	Medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus Latvijas teritorijā	18

10.1.	Tirgus koncentrācija	18
10.2.	Koordinēta ietekme	22
10.3.	Nekoordinēta ietekme	23
11.	Farmaceutisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.....	24
12.	Vertikālā apvienošanās medikamentu (zāļu) tirgū (vertikālā integrācija).....	27
13.	Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā	32
14.	Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā.....	34
15.	Uztura bagātinātāju ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā	35
16.	Kosmētikas līdzekļu ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā	38
VII	SECINĀJUMI	41
VIII	APVIENOŠANĀS DALĪBNIEKA PIEDĀVĀJUMS SIA “LATVIJAS APTIEKA” KAPITĀLDAĻU ATSAVINĀŠANAI	42

I IEVADS

- 1 Konkurences padomē (turpmāk – KP) 07.10.2021. saņemts AS “AB CITY” ziņojums par apvienošanos (turpmāk – Ziņojums), AS “AB CITY” iegūstot vienpersonisku ietekmi pār AS “Olainfarm”. Atbilstoši Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr. 800 “Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi Nr. 800) 4. punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 14.02.2022.
- 2 Apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15. panta otrajā daļā noteikto sliekšni 30 000 000 *euro*, kā arī vairāk nekā diviem no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums nav bijis mazāks par 1 500 000 *euro* katram. Līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.

II APVIENOŠANĀS DALĪBNIEKI

1. AS “AB CITY”

- 3 Holdingkompānija AS “AB CITY” (turpmāk – AB CITY) ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40203174414, tās juridiskā adrese ir Ganību dambis 24D, Rīga, Latvija.
- 4 AB CITY ir AS “Repharm” mātes kompānija un tās uzņēmumu grupas darbība saistīta ar farmaceutisko izstrādājumu un medikamentu ražošanu un tirdzniecību, kosmētikas preču ražošanu un tirdzniecību, uztura bagātinātāju ražošanu un tirdzniecību, aptieku darbību, veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu, medicīnas preču un piederumu tirdzniecību, u.c.. AB CITY pamatkapitāla daļas 100 % apmērā pieder fiziskām personām (*).
- 5 Ziņojumā norādīts, ka AB CITY tieši vai netieši caur citiem grupas uzņēmumiem ir vienpersoniska izšķiroša ietekme turpmāk uzskaitītajos Latvijas uzņēmumos.
- 6 “Repharm” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103195532, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004.

- AS "Repharm" veic holdingkompānijas darbību.
- 7 "RECIPE PLUS" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003234547, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004. AS "RECIPE PLUS" nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecību.
- 8 "SENTOR FARM APTIEKAS" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 55403012521, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004. AS "SENTOR FARM APTIEKAS" nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos.
- 9 "RPH MARKETING LATVIA" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40203063890, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004. AS "RPH MARKETING LATVIA" nodarbojas ar tirgus un sabiedriskās domas izpēti.
- 10 "RĪGAS FARMACEITISKĀ FABRIKA" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003000765, tās juridiskā adrese – Ozolu iela 10, Rīga, LV-1005. AS "RĪGAS FARMACEITISKĀ FABRIKA" nodarbojas ar farmaceitisko preparātu ražošanu.
- 11 "FARMA FUND" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40203216347, tās juridiskā adrese – Ozolu iela 10, Rīga, LV-1005. SIA "FARMA FUND" veic holdingkompānijas darbību un citur neklasificētas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu.
- 12 "JONNEX-FARMA" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003607468, tās juridiskā adrese – Stabu iela 47/2, Rīga, LV-1011. SIA "JONNEX-FARMA" nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos, farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecību.
- 13 "Veselības centru apvienība" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103464662, tās juridiskā adrese – Andreja Saharova iela 16, Rīga, LV-1021. AS "Veselības centru apvienība" veic vispārējās ārstu prakses darbību.
- 14 "VIA UNA" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003120404, juridiskā adrese – Katrīnas dambis 10, Rīga, LV-1045. SIA "VIA UNA" veic vispārējās ārstu prakses darbību.
- 15 "KLĪNIKA EGV" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 50003393261, tās juridiskā adrese – Lāčplēša iela 38, Rīga. SIA "KLĪNIKA EGV" nodarbojas ar specializētas ārstu prakses darbību.
- 16 "DZELZCEĻA VESELĪBAS CENTRS" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003292259, tās juridiskā adrese – Andreja Saharova iela 16, Rīga, LV-1021. SIA "DZELZCEĻA VESELĪBAS CENTRS" nodarbojas ar vispārējās ārstu prakses darbību.
- 17 "RĪGAS ZOBĀRSTNIECĪBA" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003157695, tās juridiskā adrese – Blaumaņa iela 17, Rīga, LV-1011. SIA "RĪGAS ZOBĀRSTNIECĪBA" nodarbojas ar zobārstu prakses darbību.
- 18 "TALSU VESELĪBAS CENTRS" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 41203018735, tās juridiskā adrese – Lāčplēša iela 38, Rīga, LV-1011. SIA "TALSU VESELĪBAS CENTRS" nodarbojas ar vispārējās ārstu prakses darbību.
- 19 "APRŪPES BIROJS" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003295804, tās juridiskā adrese – Ūnijas iela 40, Rīga, LV-1084. AS "APRŪPES BIROJS" nodarbojas ar veco ļaužu un invalīdu sociālo aprūpi bez izmitināšanas.

- 20 “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003210801, tās juridiskā adrese – Šarlotes iela 1B, Rīga, LV-1001. SIA “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” veic darbību veselības aizsardzības jomā.
- 21 “NIPO” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003759935, tās juridiskā adrese – Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004. AS “NIPO” nodarbojas ar sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu.
- 22 “RPH Business Support” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003673143, tās juridiskā adrese – Grēdu iela 4A, Rīga, LV-1019. AS “RPH Business Support” sniedz datoriekārtu darbības pārvaldīšanas pakalpojumus.
- 23 “NTP” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003420661, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. SIA “NTP” veic sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu, sauszemes transporta palīgdarbības.
- 24 “Prane un partneri” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003635635, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. SIA “Prane un partneri” nodarbojas ar sava nekustama īpašuma pirkšanu un pārdošanu, starpniecības darbībām ar nekustamo īpašumu.
- 25 “AB Celtnieks” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003569715, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. SIA “AB Celtnieks” nodarbojas ar sava nekustama īpašuma pirkšanu un pārdošanu, sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu.
- 26 “VITRUM MT” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003390846, tās juridiskā adrese – Stabu iela 47-27, Rīga, LV-1011. SIA “VITRUM MT” nodarbojas ar sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu.
- 27 “ROMB” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003749443, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. AS “ROMB” nodarbojas ar sava nekustama īpašuma pirkšanu un pārdošanu, starpniecību darbībā ar nekustamo īpašumu.
- 28 “AB concilio” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003595703, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. SIA “AB concilio” nodarbojas ar uzskaites grāmatvedības, audīta un revīzijas pakalpojumu sniegšanu, konsultēšanu nodokļu jautājumos.
- 29 “24D” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103346929, tās juridiskā adrese – Ganību dambis 24D, Rīga, LV-1005. SIA “24D” nodarbojas ar sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu.
- 30 Ziņojumā iekļautā informācija liecina, ka AB CITYAB CITY ir izšķiroša ietekme arī vairākos uzņēmumos, kas reģistrēti Lietuvas Republikā¹, kas tālāk uzskaitīti netiek.

2. AS “OLAINFARM”

- 31 AS “Olainfarm” (turpmāk – Olainfarm) ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003007246, tās juridiskā adrese ir Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. Galvenais darbības veids – farmaceitisko pamatvielu un preparātu ražošana.
- 32 Ziņojumā norādīts, ka Olainfarm tieši vai netieši caur citiem grupas uzņēmumiem ir

¹ Ziņojums, 11.-13. lp.

vienpersoniska izšķiroša ietekme turpmāk uzskaitītajos Latvijas uzņēmumos.

- 33 “Kiwi Cosmetics” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 50103399561, tās juridiskā adrese – Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “Kiwi Cosmetics” nodarbojas ar smaržu un kosmētikas līdzekļu ražošanu.
- 34 “SILVANOLS” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003233170, tās juridiskā adrese – Kurbada iela 2A, Rīga, LV – 1009. SIA “SIVLANOLS” nodarbojas ar farmaceitisko preparātu ražošanu.
- 35 “OlainMed” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003122655, tās juridiskā adrese – Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “OlainMed” nodarbojas ar vispārējās ārstu prakses darbību.
- 36 “Global Lux” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40203048800, tās juridiskā adrese – Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “Global Lux” nodarbojas ar parfimērijas, kosmētikas tirdzniecību, kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos, smaržu un kosmētikas līdzekļu vairumtirdzniecību.
- 37 “Klīnika DiaMed” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003873785, tās juridiskā adrese – Brīvības gatve 214, Rīga, LV-1039. SIA “Klīnika DiaMed” reģistrētā darbība ir pārējā darbība veselības aizsardzības jomā.
- 38 “FIRST CLASS LOUNGE” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103433291, tās juridiskā adrese - Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “FIRST CLAS LOUNGE” nodarbojas ar ceļojumu biroju pakalpojumu sniegšanu.
- 39 “OZOLS JDR” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103117383, tās juridiskā adrese – Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “OZOLS JDR” reģistrētā darbība ir cita izklaides un atpūtas darbība.
- 40 “TONUS ELAST” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003264768, tās juridiskā adrese – “Pilskalni”, Grīnavti, Nīcas pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV-3473. SIA “TONUS ELAST” darbība ir medicīnas un zobārstniecības instrumentu un piederumu ražošana.
- 41 “Latvijas Aptieka” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003094510, tās juridiskā adrese – Rūpnīcu iela 5, Olaine, Olaines novads, LV-2114. SIA “Latvijas Aptieka” nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos.

III APVIENOŠANĀS VEIDS

- 42 Atbilstoši KL 15. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad viens tirgus dalībnieks iegūst tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku.
- 43 Atbilstoši Ziņojumā sniegtai informācijai² 14.10.2021. Olainfarm ārkārtas akcionāru sapulcē pieņēma lēmumu par Olainfarm akciju izslēgšanu no regulētā tirgus.

² Ziņojums, 35. lp.

- 44 Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 66.panta ceturtās daļas 2.punktam³ AB CITYAB CITY izpildīja pienākumu izteikt obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu akcionāru vārdā, kuri Olainfarm ārkārtas akcionāru sapulcē balsoja par Olainfarm akciju izslēgšanu no regulētā tirgus un pilnvaroja AB CITYAB CITY izteikt obligāto akciju atpirkšanas piedāvājumu.
- 45 Olainfarm obligātais akciju atpirkums noslēdzās 07.12.2021., un Olainfarm mazākuma akcionāri pārdeva AB CITYAB CITY kopumā 383 076 akcijas. Papildus AB CITY veica Olainfarm akciju pirkšanu biržā, ievietojot rīkojuma orderi Olainfarm akciju pirkšanai, lai stabilizētu tirgu.
- 46 Piedāvājuma izpildes rezultātā AB CITY ieguva 3 748 669 akcijas jeb 26,62 % no Olainfarm balsstiesīgo akciju kopskaita, kā arī uz netieši iegūtās līdzdalības pamata ieguva no Olainfarm akcijām izrietošās 69,48 % balsstiesības no Olainfarm balsstiesīgo akciju kopskaita, kas kopā veidoja 96,1 % no Olainfarm balsstiesīgā pamatkapitāla.
- 47 Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 81. panta pirmajai daļai ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk – FKTK) 28.12.2021. lēmumu Nr. 185 (prot. Nr. 58 10.p.) AB CITY tika atļauts veikt Olainfarm galīgo akciju atpirkšanu un atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma 83. panta noteikumiem kopumā galīgās akciju atpirkšanas rezultātā tika atsavinātas 549 837 Olainfarm akcijas, kuras AB CITY īpašumā ieguva 04.01.2022.
- 48 Pēc galīgās akciju atpirkšanas izpildes AB CITY tiešā veidā pieder 4 298 506 akcijas (30,52 %) un uz netieši iegūtās līdzdalības pamata iegūtas no Olainfarm akcijām izrietošās balsstiesības uz 9 786 572 Olainfarm akcijām (69,48 %), kas kopā veido 100,00 % no Olainfarm balsstiesīgo akciju skaita, t.i., 14 085 078 akcijas.
- 49 Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanas KL 15. panta pirmās daļas 3. punkta izpratnē, kad viens tirgus dalībnieks iegūst tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku.

IV ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ

- 50 KP 07.10.2021. saņemts AB CITY Ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanas, AB CITY iegūstot izšķirošu ietekmi pār Olainfarm. Papildus KP 12.11.2021. saņemta AB CITY vēstule, kurā norādīts, ka uz 09.11.2021. plkst. 16.00 AB CITY pieder 2 829 349 Olainfarm akcijas (20,09 %), savukārt uz netieši iegūtās līdzdalības pamata AB CITY ir tiesīga īstenot no 4 344 869 Olainfarm akcijām (30,84 %) izrietošās balsstiesības. Līdz ar to AB CITY tieši un netieši kontrolē 50,93 % Olainfarm akcijas.
- 51 KP 14.02.2022. saņēma Olainfarm vēstuli⁴, kurā norādīts, ka Olainfarm plāno atsavināt visas tai piederošās SIA "LATVIJAS APTIEKA" kapitāla daļas personai vai personām, kurās AB CITY pati vai ar to saistītas personas un saistītās sabiedrības neīsteno izšķirošu ietekmi. Ņemot vērā, ka Olainfarm plāno atsavināt visas tai piederošās SIA "LATVIJAS APTIEKA" kapitāla daļas, KP konstatēja, ka tā rezultātā pirmšķietami apvienošanās neietekmēs konkurences situāciju farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības tirgū.
- 52 Ņemot vērā Olainfarm apņemšanos, darījuma specifiku, kas turpmāk aprakstīta Lēmuma IV nodaļā, un Ziņojuma saturu, KP nav veikusi apvienošanās ietekmes izvērtējumu farmaceitisko izstrādājumu specializējos veikalos mazumtirdzniecības tirgū, jo KP nav paziņota AB CITY kontroles iegūšana pār SIA "LATVIJAS APTIEKA".

³ Finanšu tirgus instrumentu likuma V nodaļa "Akciju atpirkšanas piedāvājums" (65.-83.¹ pants) zaudē spēku ar 31.03.2022. Grozījumiem Finanšu instrumentu tirgus likumā, kas stājas spēkā 03.05.2022.

⁴ AS "Olainfarm" 14.02.2022. vēstule "Par SIA "Latvijas aptiekas" atsavināšanu".

- 53 To ņemot vērā, kā arī apvienošanās dalībnieku papildu iesniegto informāciju 17.11.2021., 26.11.2021., 29.12.2021., 07.01.2022., KP 14.02.2022. atbilstoši Noteikumu Nr.800 4. punktam Ziņojumu atzina par pilnīgu un uzsāka paziņotās apvienošanās izvērtēšanu lietas Nr. KL\2.2-4.1\22\2 “Par AS “AB CITY” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār AS “Olainfarm”” (turpmāk – Lieta) ietvaros.
- 54 KP saskaņā ar KL 16. panta pirmo daļu 10.03.2022. pieņēma lēmumu uzsākt papildu izpēti Lietuvā.
- 55 Lietas izpētes ietvaros KP ieguva informāciju no Zāļu valsts aģentūras un farmācijas, kosmētikas līdzekļu un uztura bagātinātāju tirgus dalībniekiem.
- 56 Papildus KP 23.05.2022. un 03.06.2022. saņēma Olainfarm vēstules, kurās skaidrots process, kādā plānots īstenot Olainfarm 14.02.2022. vēstulē paziņoto SIA “LATVIJAS APTIEKA” visu kapitāldaļu atsavināšanu, kas novērš riskus, kas veidotos farmaceitisko izstrādājumu specializētajos veikalos (aptiekās) mazumtirdzniecības tirgū, ja AB CITY īstenotu kontroli pār SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļām.

V KONKRĒTIE TIRGI UN APVIENOŠANĀS REZULTĀTĀ IETEKMĒTIE TIRGI

- 57 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu “konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. KL 1. panta 5. punkts nosaka, ka “konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”. Savukārt KL 1. panta 3. punkts nosaka, ka “konkrētais ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.
- 58 Atbilstoši Noteikumu Nr. 800 2. punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir: (1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki; (2) ar konkrēto tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 59 Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju konkrētie tirgi, kuri var tikt ietekmēti apvienošanās rezultātā, ir medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus Latvijas teritorijā, farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā, veselības aprūpes pakalpojumu tirgus (primārā un sekundārā veselības aprūpe) Rīgas reģionā, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu iegādes tirgus Latvijas teritorijā, uztura bagātinātāju ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā, kosmētikas līdzekļu ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.
- 60 Ziņojumā sniegta informācija arī par farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības specializētajos veikalos (aptiekās) tirgu. Tomēr, ņemot vērā šī lēmuma 51. rindkopā norādīto, konkrētās apvienošanās ietvaros farmaceitisko izstrādājumu specializētajos veikalos (aptiekās) mazumtirdzniecības tirgus netiek padziļināti tālāk vērtēts kā ietekmētais tirgus.

3. MEDIKAMENTU (ZĀĻU) RAŽOŠANAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

- 61 Ziņojumā kā viens no ietekmētajiem tirgiem norādīts medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus.⁵

⁵ Ziņojums, 49. lp.

- 62 KP 2009. gada zāļu izplatīšanas tirgus uzraudzībā⁶ secināja, ka, vērtējot konkrēto tirgu zāļu ražotāju līmenī, jāņem vērā zāļu iespējamie aizvietotāji. Lai noteiktu preču tirgus robežas konkrētām zālēm, jāņem vērā, vai tām noteiktā teritorijā ir pieejami aizvietotāji, ekvivalentas ģenēriskās vai oriģinālās zāles, cita sastāva zāles, kas atrodas tajā pašā anatomiski terapeitiski ķīmisko (turpmāk – ATK)⁷ klasifikācijas kodu līmenī (parasti uzskata par savstarpēji aizvietojamām zālēm, kuras ir vienā ATK trešajā līmenī). Nosakot kādu zāļu konkrēto preču tirgu, var vērtēt to aizstājamību arī pēc citiem kritērijiem: zāļu cenas, lietošanas tradīcijas, recepšu vai bezrecepšu u.c.
- 63 ATK sistēmā medikamenti sadalīti grupās atkarībā no orgāna vai orgānu sistēmas, uz kuru tie iedarbojas, un pēc medikamentu ķīmiskajām, farmakoloģiskajām un terapeitiskajām īpašībām. ATK sistēma ir orientēta uz zāļu vispārīgiem nepatentētiem nosaukumiem (*international nonproprietary name*). Katram farmaceitiskam preparātam tiek piešķirts tikai viens ATK kods. Dažāda stipruma vai atšķirīgas lietošanas substancēm var piešķirt dažādus ATK kodus. ATK kods ir 7 zīmju kods, kas sastāv no burtiem un cipariem. Tam izšķir 5 līmeņus: 1 – galvenā anatomiskā grupa, 2 – galvenā terapeitiskā grupa (2 zīmes), 3 – farmakoloģiski/terapeitiskā apakšgrupa, 4 – ķīmiski/farmakoloģiski/terapeitiskā apakšgrupa, 5 – ķīmiskā substance (2 zīmes)⁸.
- 64 Eiropas Komisija (turpmāk – EK) savā praksē ir norādījusi, ka zāles var iedalīt terapeitiskās klasēs, pamatojoties uz ATK⁹. EK norāda ATK trešo līmeni kā sākumpunktu, definējot konkrēto preču tirgu¹⁰.
- 65 EK ir arī konstatējusi, ka atsevišķos gadījumos ATK trešā līmeņa klasifikācija var nesniegt atbilstošu tirgus definīciju. Pārklāšanās terapeitiskā izmantošanā ne vienmēr norāda uz tendenci, ka produkti ir ekonomiski aizstājami. EK ir atzinusi, ka zāles atšķiras ne tikai pēc to aktīvās sastāvdaļas, bet arī pēc to devas, zāļu formas un lietošanas veida, kas var ierobežot to aizstājamību¹¹.
- 66 KP, izvērtējot Lietuvā esošo informāciju, konstatē, ka AB CITY grupā esošie uzņēmumi un Olainfarm ražo zāles, kas neietilpst vienā ATK medikamentu sistēmas grupas trešajā līmenī. Apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas tikai C01E grupas medikamentu ražošanā, kas ir iedalīti kā “citi sirds līdzekļi”.
- 67 Izvērtējot EK praksi un Lietuvā esošo informāciju, ka bez C01E grupā esošajiem medikamentiem (zālēm) apvienošanās dalībnieki neražo citus medikamentus (zāles), kas būtu uzskatāmas par savstarpēji aizvietojamām (t.i., ražotie medikamenti (zāles) neietilpst vienā ATK klasifikācijas kodu 3 līmenī), un Zāļu valsts aģentūras (turpmāk – ZVA) zāļu reģistrā¹² pieejamo informāciju, ka C01E grupā Latvijā ir reģistrēti vairāki konkurējoši medikamenti, KP secina, ka nav pamata konkrētās preces tirgus Lietas ietvaros noteikt šaurāk kā medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus.
- 68 Attiecībā uz konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežu EK savā praksē ir konsekventi norādījusi, ka medikamentu (zāļu) ražošanas ģeogrāfiskais tirgus ir nacionāls.¹³ Šāds apsvērums izriet no tā, ka katrā valstī ir savs normatīvais regulējums, kas nosaka zāļu ražotāju darbību un zāļu

⁶ KP Ziņojums par zāļu izplatīšanas tirgus uzraudzību.

Pieejams: <https://www.kp.gov.lv/lv/media/532/download>

⁷ Anatomiski terapeitiskās ķīmiskās klasifikācijas sistēma ir zāļu klasifikācijas sistēma, kas klasificē zāļu aktīvās sastāvdaļas pēc orgāna vai sistēmas, uz kuras tās iedarbojas, un pēc to terapeitiskajām, farmakoloģiskajām un ķīmiskajām īpašībām.

⁸ Nacionālā veselības dienesta mājas lapa, ATC/DDD klasifikācijas sistēmas īss apraksts. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/media/1694/download>

⁹ EK 29.06.2018. lēmums lietā M.8889 *TEVA / PGT OTC ASSETS*, 17. punkts.

¹⁰ Turpat, 19. punkts.

¹¹ Turpat, 26. punkts.

¹² ZVA mājas lapa, Zāļu reģistrs. Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/zalu-registrs/>

¹³ EK 29.06.2018. lēmums lietā M.8889 *TEVA / PGT OTC ASSETS*, 29. punkts.

kompensācijas mehānismus, līdz ar to konkurence starp zāļu ražotājiem galvenokārt notiek valstiskā līmenī.

69 Ievērojot iepriekš minēto, konkrētās apvienošanās ietvaros ietekmētais tirgus nosakāms medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus Latvijas teritorijā.

4. FARMACEITISKO IZSTRĀDĀJUMU VAIRUMTIRDZniecības TIRGUS

70 Ziņojumā norādīts, ka apvienošanās dalībnieka (ieguvēja) AB CITY saistītā sabiedrība AS "RECIPE PLUS" un Olainfarm nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecību visā Latvijas teritorijā, darbojoties kā zāļu lieltirgotavas.¹⁴

71 Ziņojumā sniegta informācija, ka ar AB CITY saistītā sabiedrība AS "SENTOR FARM APTIEKAS" (turpmāk – SFA) arī ir ieguvusi speciālo atļauju (licenci) zāļu lieltirgotavas (zāļu izplatīšanai vairumtirdzniecībā) darbībai, taču SFA pamatdarbība ir farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecība aptiekās¹⁵.

72 KP lēmumā¹⁶ ir konstatējusi, ka farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus var tikt segmentēts atsevišķos segmentos, t.i., pārdošana vispārējā tipa aptiekām, zāļu realizācija ārstniecības iestādēm. Minēto segmentācijas iespējamību nosaka tas, ka katrā no minētajiem segmentiem ir atšķirīgi piegādes noteikumi.

73 Līdzīgi konkrēto preces tirgu savos lēmumos ir definējusi EK, konstatējot, ka farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgu var segmentēt, pamatojoties uz 1) zāļu vairumtirgotāju kategorijām ("full line"¹⁷ un "short line"¹⁸ vairumtirgotāji, jo var atšķirties piedāvātais preču klāsts, cena un piegāžu skaits), 2) klientu kategorijām (aptiekas, slimnīcās u.c.) un 3) piedāvāto produktu kategorijām (recepšu vai bezrecepšu zāles, oriģinālpreparāti vai ģenēriskās zāles)¹⁹.

74 KP konstatē, ka apvienošanās dalībnieku uzņēmumi, kas darbojas farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū, apkalpo Latvijā esošās aptiekas, t.sk. primāri apkalpo apvienošanās dalībnieku grupā ietilpstošās aptiekas, turklāt apvienošanās dalībnieku produktu kategorijas, kuras tie pārdod, ir plašas un tajās ietilpst gan recepšu, gan bezrecepšu zāles.

75 Papildus normatīvais regulējums²⁰ zāļu vairumtirgotājiem uzliek pienākumu nodrošināt pienācīgu un nepārtrauktu zāļu piegādi aptiekām, kuras saņēmušas speciālu atļauju (licenci) aptiekas atvēršanai (darbībai), un personām, kurām ir atļauts piegādāt zāles, lai nodrošinātu pacientu vajadzības, kā arī, izpildot sabiedriskā pakalpojuma saistības, pastāvīgi jāgarantē pietiekama zāļu klāsta pieejamība un jebkura pasūtītā zāļu daudzuma piegāde atbilstoši pieprasījumam īsā laikposmā.

76 Līdz ar to nav nepieciešams ietekmēto konkrēto tirgu dalīt sīkāk un tas ir nosakāms kā farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus.

77 EK savā praksē ir konstatējusi, ka farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus ir reģionāls vai nacionāls, ņemot vērā konkrētā tirgus pieprasījuma pusi²¹.

78 Ņemot vērā nelielo Latvijas teritoriju, spēkā esošo regulējumu, tai skaitā zāļu vairumtirgotāju pienākumu nodrošināt zāļu piegādi visā Latvijas teritorijā esošajām aptiekām, KP secina, ka ģeogrāfiskais tirgus definējams kā Latvijas teritorija.

¹⁴ Ziņojums, 64. lp.

¹⁵ Ziņojums, 64. lp.

¹⁶ KP 23.01.2009. lēmums Nr. 3 *Sentor Farm aptiekas un Recipe Plus apvienošanās*, 4.1. punkts, 4. lp.

¹⁷ Zāļu lieltirgotavas, kas tirgu recepšu un bezrecepšu zāles un piedāvā plašāku medikamentu klāstu.

¹⁸ Zāļu lieltirgotavas, kas parasti tirgo ģenēriskās vai bezrecepšu zāles un uztur mazāku medikamentu klāstu.

¹⁹ EK 08.09.2015. lēmums lietā M.7221 *Celesio/Sainsbury's UK pharmacy business* 13. punkts. Pieejams: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7721_112_2.pdf

²⁰ Ministru kabineta 26.06.2007. noteikumi Nr.416 "Zāļu izplatīšanas un kvalitātes kontroles kārtība" 12.8. apakšpunkts.

²¹ EK 08.09.2015. lēmums lietā M.7221 *Celesio/Sainsbury's UK pharmacy business* 18. un 19. punkts.

- 79 Ņemot vērā iepriekš minēto, šīs apvienošanās ietvaros ietekmētais tirgus nosakāms kā farmaceutisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.

5. VESELĪBAS APRŪPES (ĀRSTĒŠANAS) PAKALPOJUMU TIRGUS

- 80 Ziņojumā kā ietekmētais tirgus ir norādīts veselības aprūpes pakalpojumu tirgus (primārā un sekundārā veselības aprūpe)²².
- 81 Ziņojumā minēts, ka ietekmētajā tirgū darbojas AB CITY saistītā sabiedrība AS “Veselības centru apvienība” un tās meitas sabiedrības SIA “KLĪNIKA EGV”, SIA “Dzelzceļa veselības centrs”, SIA “RĪGAS ZOBĀRSTNIECĪBA” (sniedz tikai zobārstniecības pakalpojumus), SIA “Talsu veselības centrs”, AS “APRŪPES BIROJS” un Olainfarm sabiedrības SIA “Klīnika DiaMed”, kas savu darbību veic Rīgā un SIA “OlainMed”, kas savu darbību veic Olainē.
- 82 KP praksē²³ ir konstatēts, ka veselības aprūpes pakalpojumu tirgus ietver plašu pakalpojumu spektru un to iedala, t. sk., primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumos.
- 83 Primārā veselības aprūpe ir ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ārstniecības iestādē (valsts un pašvaldības medicīnas iestādes (slimnīcas, poliklīnikas) un privātās medicīnas iestādes) vai tās dzīves vietā sniedz primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji. Tas ir pirmais saskarsmes posms starp pacientu un primārās aprūpes pakalpojumu sniedzēju (ģimenes ārsti, ārstu palīgi, māsas, vecmātes, zobārsti, higiēnisti), kas risina iedzīvotāju veselības problēmas, lietojot vienkāršas un izmaksu ziņā efektīvas medicīnas tehnoloģijas.
- 84 Sekundārā veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ambulatorajā ārstniecības iestādē vai stacionārajā ārstniecības iestādē sniedz kādā slimību profilā specializējusies ārstniecības persona. Sekundārās veselības aprūpes pakalpojumi ietver arī laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus, tos sniedz ambulatori.
- 85 Veselības aprūpes (ārstēšana, neiekļaujot laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus) pakalpojumu tirgus ir saistīts ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu, jo veselības aprūpes (gan primārā, gan sekundārā, gan terciārā veselības aprūpe ambulatori un/vai stacionāri) pakalpojumu ietvaros tiek izmantoti laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi.
- 86 No pieprasījuma puses dažāda veida veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami dažāda veida laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi, līdz ar to pastāv iespēja, kā konkrētās preces tirgus definēt šaurāk atsevišķu veselības aprūpes pakalpojumu veidu vai jau konkrētu pakalpojumu ietvaros. Tomēr no piedāvājuma puses veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji parasti nodrošina vairāku pakalpojumu kopumu, t.i., piedāvā dažādus ārstēšanas pakalpojumus vienuviet un, ja rodas pieprasījums, spēj piedāvāt jaunus dažāda veida veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus vietā, kur jau darbojas attiecīgā veselības aprūpes iestāde.
- 87 Tāpat veselības aprūpes pakalpojumus ir iespējams nošķirt arī pēc to apmaksas veida – maksas pakalpojumi un valsts apmaksātie pakalpojumi –, kur pacients piedalās ar pacienta iemaksu. Pacienta iemaksas apmēru valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai nosaka valsts, un tā ir vienāda visās Latvijas ambulatorajās ārstniecības iestādēs. Vienlaikus konstatējams, ka lielākoties veselības aprūpes centri nodrošina gan valsts finansētos, gan maksas veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus.
- 88 Ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju, Lietas ietvaros konkrētās preces tirgus nosakāms kā veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus, un nav nepieciešams sašaurināt konkrētās

²² Ziņojums, 102. lp.

²³ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 *POLIKLĪNIKA un Centrālā laboratorija apvienošanās*, 3.2. un 3.2.1. daļa.

preces tirgu līdz atsevišķiem veselības aprūpes pakalpojumiem vai nodalot tos pēc apmaksas veida, jo šaurāks konkrētās preces tirgus dalījums neietekmē tirgus koncentrācijas izvērtējumu Lietas ietvaros.

- 89 Ziņojumā sniegta informācija²⁴, ka Olainfarm grupā esošais uzņēmums SIA “Klīnika DiaMed” savu darbību veic Rīgā, bet SIA “OlainMed”, kas ir vienīgais veselības centrs Olainē, veic savu darbību Olaines novadā, kas veselības aprūpes finansējuma plānošanā ietilpst Rīgas reģionā. Tādējādi ir pamatoti konkrēto ģeogrāfisko tirgu definēt kā Rīgas reģionu, un šāda ģeogrāfiskā tirgus definēšana ļauj objektīvi novērtēt apvienošanās dalībnieku apgrozījumu un tirgus daļas veselības aprūpes pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā, jo Nacionālais veselības dienests (turpmāk – NVD) apkopo datus sadalījumā pa reģioniem, kā arī apvienošanās dalībnieki NVD administrēto finansējumu iegūst atsevišķi katrā reģionā.
- 90 EK definējusi, ka konkrēto ģeogrāfisko tirgu nosaka, galvenokārt pamatojoties uz patērētāju viedokli par dažādos reģionos pārdoto preču savstarpējo aizstājāmību. Ja patērētāji uzskata, ka vienā reģionā pārdodamā prece aizstāj citā reģionā pārdodamo preci, šie abi reģioni ir konkrētais ģeogrāfiskais tirgus. Nosakot minēto tirgu, būtiski ir arī citi faktori, tajā skaitā pieprasījuma īpatnības (patērētāju izvēles reģionālās atšķirības, kultūra, valoda un dzīves stils) un šķēršļi, kas ierobežo patērētāju iespējas iegādāties preces (ekonomiskie, tehnoloģiskie, administratīvie un citi šķēršļi)²⁵.
- 91 KP prakse²⁶ ir konstatēts, ka pieprasījums pēc veselības aprūpes pakalpojumiem veidojas visā Latvijas teritorijā, un veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji attiecīgi šos pakalpojumus nodrošina dažādās vietās visā Latvijas teritorijā. Vienlaikus, ņemot vērā Lietuvā iegūto informāciju, konstatējams, ka teritorija, kurā pārklājas apvienošanās dalībnieku darbība, ir Rīgas reģions, kas ir atbilstošs NVD veselības aprūpes finansējuma sadalījumam²⁷.
- 92 Tāpat KP konstatē, ka Rīgā ir plaša pakalpojumu sniedzēju izvēle, kuri sniedz plašu pakalpojumu spektru, un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība ir daudz plašāka nekā citās apdzīvotās vietās Latvijā. Lai arī pieprasījums pēc veselības aprūpes pakalpojumiem veidojas visā Latvijas teritorijā, KP ieskatā, Olaines novada iedzīvotāji, visticamāk, saņem veselības aprūpes pakalpojumus Olaines novadā vai Rīgā, līdz ar to apvienošanās rezultātā ietekmētais veselības aprūpes (ārstēšanas) ģeogrāfiskais tirgus nosakāms kā Rīgas reģions.
- 93 Šis apvienošanās ietvaros ietekmētais tirgus nosakāms kā veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā.

6. LABORATORISKO IZMEKLĒJUMU PAKALPOJUMU TIRGUS

- 94 Ziņojumā kā atsevišķs ietekmētais tirgus izdalīts laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā²⁸.
- 95 Ziņojumā sniegta informācija, ka AB CITY saistītā sabiedrība SIA “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” sniedz laboratorisko, histoloģisko izmeklējumu un analīžu materiālu pieņemšanas un analīzes pakalpojumus, bet mērķsabiedrības meitas uzņēmums SIA “OlainMed” pieņem materiālu analīžu veikšanai un pati izmeklējumus neveic.²⁹
- 96 KP savā prakse³⁰ ir konstatējusi, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi nav aizvietojami

²⁴ Ziņojums, 102., 107. lp.

²⁵ AT 07.02.2018. spriedums lietā Nr. SKA-17/2011 LVRTC, 9. punkts.

²⁶ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 *POLIKLĪNIKA un Centrālā laboratorija apvienošanās*, 3.2. un 3.2.1. daļa.

²⁷ Ministru kabineta 28.08.2018. noteikumu Nr. 555 “Primārās veselības aprūpes finansējuma plānošana” 11. pielikums, Primārās veselības aprūpes finansējuma plānošana.

²⁸ Ziņojums, 126. lp.

²⁹ Turpat.

³⁰ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 *POLIKLĪNIKA un Centrālā laboratorija apvienošanās*, 3.2.2. daļa.

- ar citiem veselības aprūpes pakalpojumiem, līdz ar to ir pamats nodalīt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu kā atsevišķu konkrētās preces tirgu.
- 97 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu spektrs ir plašs, dažādi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi būtiski atšķiras un var būt neaizstājami gan no pieprasījuma, gan no piedāvājuma puses. Laboratoriskos izmeklējumus izmanto slimību diagnostikai un veselības stāvokļa novērtēšanai, un ārstniecībā laboratorijas veic ķīmiskus, hematoloģiskus, imūnhematoloģiskus, imunoloģiskus, koaguloģiskus, klīniskus, citoloģiskus, mikrobioloģiskus, molekulāri bioloģiskus izmeklējumus. Līdz ar to laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus varētu tikt definēts šaurāk, kā konkrētās preces tirgu nosakot katru laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidu.
- 98 Tomēr, ņemot vērā Ziņojumā iekļauto informāciju, ka SIA "OlainMed" pieņem tikai materiālu analīžu veikšanai, bet izmeklējumus neveic³¹, KP ieskatā, apvienošanās dalībnieki nav uzskatāmi par konkurentiem laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū kopumā, to darbība pārklājas tikai materiāla analīžu veikšanai pieņemšanā. Tāpat nav nepieciešams sašaurināt konkrēti tirgus definīciju līdz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidam, jo laboratorisko izmeklējumu tirgū darbojas konkurenti, kas arī piedāvā plašu izmeklējumu pakalpojumu klāstu.
- 99 KP praksē³² arī konstatēts, ka tirgus dalībnieki, kas sniedz šos pakalpojumus, spēj nodrošināt plašu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu klāstu, un ietekmes uz laboratorisko pakalpojumu tirgus izvērtēšanai nav nepieciešams sašaurināt konkrētās preces tirgu līdz konkrētam laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidam. (*). Līdz ar to apvienošanās lietas ietvaros nav nepieciešams laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus iedalīt sīkāk un vērtēt katru pakalpojumu vai pakalpojumu grupu atsevišķi.
- 100 KP praksē³³ ir konstatēts, ka neatkarīgās laboratorijas un lielākās ārstniecības iestādes, kas piedāvā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu citām ārstniecības iestādēm, konkurē visā Latvijas teritorijā. Papildus tika konstatēts, ka spēcīgākā konkurence veidojas Rīgā un tās apkārtnē, savukārt, citos reģionos tā nav tik spēcīga, ņemot vērā, ka pieprasījums pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem citos reģionos ir ievērojami mazāks.
- 101 Saskaņā ar Ziņojumā³⁴ sniegto informāciju Olainē nav neviens cits materiāla analīžu pieņemšanas punkts vai laboratorijas, kas var sniegt līdzīgus pakalpojumus, kurus sniedz apvienošanās dalībnieki. Tuvākās vietas, kurās darbojas konkurenti, ir Ķekava, Rīga, Iecava un Jelgava.
- 102 Ziņojumā³⁵ ir norādīts, ka saskaņā ar NVD mājaslapā publicēto informāciju valsts finansējums tiek piešķirts sadalījumā pa teritoriālajām nodaļām (Rīgas, Kurzemes, Latgales, Zemgales un Vidzemes), savukārt abu apvienošanās dalībnieku saistīto sabiedrību darbība pārklājas tikai Rīgas reģionā (un iegūstamā sabiedrība darbojas tikai Olainē, kas pieder pie Rīgas reģiona), un šīs apvienošanās ietvaros kā ietekmētais tirgus nosakāms laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā. Piebilstams, ka arī no pieprasījuma puses patērētāji, visdrīzāk, izmantos tuvāko laboratorijas punktu, kas atrodas Rīgā vai Olainē.
- 103 Ievērojot minēto, šīs apvienošanās ietvaros ietekmētais tirgus nosakāms kā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus Rīgas reģionā.

7. UZTURA BAGĀTINĀTĀJU RAŽOŠANAS, VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

³¹ Ziņojums 129. lp.

³² KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 POLIKLĪNIKA un Centrālā laboratorija apvienošanās, 3.2.2. daļa.

³³ Turpat.

³⁴ Ziņojums, 129. lp.

³⁵ Turpat.

- 104 Ziņojumā³⁶ kā viens no ietekmētajiem tirgiem norādīts uztura bagātinātāju tirgus Latvijas teritorijā.
- 105 Saskaņā ar Ziņojumā³⁷ sniegto informāciju AB CITY uzņēmumi veic šādas darbības uzturu bagātinātāju tirgū:
- AS “RĪGAS FARMACEITISKĀ FABRIKA” (turpmāk – RFF) ražo uztura bagātinātājus;
 - SIA “JONNEX-FARMA” ir reģistrēts kā uztura bagātinātāju ražotājs, bet pasūta uztura bagātinātāju ražošanu citiem ražošanas uzņēmumiem un vairumtirdzniecības līmenī pārdod uztura bagātinātājus AS “RECIPE PLUS”;
 - AS “RECIPE PLUS” ir uztura bagātinātāju vairumtirgotājs;
 - AS “SENTOR FARM APTIEKAS” ir uztura bagātinātāju mazumtirgotājs.
- 106 Saskaņā ar Ziņojumā³⁸ sniegto informāciju Olainfarm uzņēmumi veic šādas darbības uzturu bagātinātāju tirgū:
- Olainfarm ražo uztura bagātinātājus un ir to vairumtirgotājs;
 - SIA “SILVANOLS” (turpmāk – Silvanols) ražo uztura bagātinātājus, ir to vairumtirgotājs un mazumtirgotājs;
 - SIA “LATVIJAS APTIEKA” ir reģistrēta kā uztura bagātinātāju ražotājs, bet pasūta uztura bagātinātāju ražošanu citiem ražošanas uzņēmumiem un ir uztura bagātinātāju mazumtirgotājs.
- 107 Izvērtējot Lietā esošo informāciju, KP konstatē, ka apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas uztura bagātinātāju ražošanā, vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā.
- 108 Latvijas teritorijā ir pieejami dažādu ražotāju un dažādu veidu uztura bagātinātāji. Uztura bagātinātāji Latvijā tiek gan ražoti, gan importēti, gan arī eksportēti.
- 109 Latvijas teritorijā atļauts tirgot uztura bagātinātājus, ja tie ir paziņoti Pārtikas un veterinārajam dienestam (turpmāk – PVD) un iekļauti uztura bagātinātāju reģistrā (pieejams PVD mājaslapas sadaļā “Reģistri”).³⁹ Ja konkrēts uztura bagātinātājs vairs netiek tirgots, atbilstoši Ministru kabineta 01.12.2015. noteikumu Nr. 685 “Prasības uztura bagātinātājiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 685) 20. punktā noteiktajam, atbildīgajam uzņēmumam par to ir jāpaziņo PVD, uz kā pamata dienests izslēdz to no reģistra. Dažādas prasības uztura bagātinātājiem noteiktas Noteikumos Nr. 685.
- 110 Uztura bagātinātāji uzskatāmi par pārtikas produktiem, un PVD to reģistrāciju veic, pildot pārtikas produktu uzraudzības funkciju. Arī uzņēmums, kurš piedalās uztura bagātinātāju izplatīšanā, uzskatāms par iesaistīto pārtikas apriņķī, tāpēc tam ir jābūt reģistrētam un atzītam par pārtikas aprites uzņēmumu.
- 111 Ziņojumā⁴⁰ norādīts, ka uztura bagātinātāji bieži tiek jaukti ar medikamentiem fasējuma līdzības dēļ, kā arī tie, tāpat kā bezrecepšu zāles, ir nopērkami aptiekās. Uztura bagātinātāju marķējumā, noformējumā un reklāmā nedrīkst norādīt, ka uztura bagātinātājs novērš, ārstē vai izārstē slimības. Savukārt obligāta norāde ir, ka “Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”.⁴¹
- 112 Ziņojumā⁴² norādīts, ka nav pamata atsevišķi izdalīt trīs ietekmētos tirgus – uztura bagātinātāju ražošanu, uztura bagātinātāju vairumtirdzniecību un uztura bagātinātāju mazumtirdzniecību, jo

³⁶ Ziņojums, 140. lpp.

³⁷ Ziņojums, 5.2.7. nodaļa, 140.-156. lpp.

³⁸ Turpat.

³⁹ Pārtikas veterinārā dienesta mājas lapa, sadaļa “Uztura bagātinātāju reģistrēšana”.
Pieejams: <https://www.pvd.gov.lv/lv/uztura-bagatinataju-registracija>

⁴⁰ Ziņojums, 140. lpp.

⁴¹ Noteikumu Nr. 685 26. punkts.

⁴² Ziņojums, 144. lpp.

ražošana pati par sevi nevar būt atsevišķs ietekmētais tirgus ar izdalāmu apgrozījumu tāpēc, ka ražošana pati par sevi neveido apgrozījumu. Savukārt uztura bagātinātāju realizācija mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības līmenī ir divi to izplatīšanas kanāli, un ražotājs ir tas, kurš izvēlas, kā uztura bagātinātāju izplatīt, savukārt klientu pieprasījums nosaka to, kādus uztura bagātinātājus savā sortimentā iekļaus vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumi.

- 113 EK savā praksē⁴³, vērtējot apvienošanās ietekmi, kura skāra multivitamīnu saturošus produktus, konstatēja, ka uzturu bagātinātāji var atšķirties pēc to formas un lietošanas veida un ir iespējams tos dalīt arī sīkāk, izmantojot, piemēram, ATĶ klasifikatoru, ko uztur Eiropas Farmācijas mārketinga pētījumu asociācija (*European Pharmaceutical Marketing Research Association*), “Midas” starpkontinentālās medicīnas statistikas datu bāzi u.c. EK lēmumā⁴⁴ netika atsevišķi vērtēta produktu ražošanu un vairumtirdzniecība, bet tika vērtēts ietekmēto uztura bagātinātāju tirgus kopumā. Konkrētā tirgus definīcija tika atstāta atvērta, jo tika konstatēts, ka neatkarīgi no tirgus definīcijas, visticamāk, neradīsies konkurences ierobežojumi.
- 114 Izvērtējot apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju par apvienošanās dalībnieku uzņēmumu darbību, kā arī iepriekš minēto, KP secina, ka Lietā izdalāmi 2 atsevišķi konkrētās preces tirgi:
- uztura bagātinātāju ražošana un vairumtirdzniecība;
 - uztura bagātinātāju mazumtirdzniecība.
- 115 AB CITY norāda, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļas ir nelielas, tādēļ apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus definējams kā Latvijas teritorija. KP paskaidro, ka, definējot konkrēto tirgu, izšķirošais nav apvienošanās dalībnieku tirgus daļu lielums. Vienlaikus KP secina, ka Lietas ietvaros nav nepieciešams veikt konkrētās preces tirgu novērtējumu šaurāk ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības līmenī, ņemot vērā, ka uztura bagātinātāji Latvijā uzskatāmi par pārtikas produktiem un apvienošanās dalībniekiem nav pieejami produkti, kas uzskatāmi par unikāliem vai neizvietojamiem.
- 116 Vienlaikus, arī vērtējot uztura bagātinātāju izplatīšanu ražošanas un vairumtirdzniecības līmenī un mazumtirdzniecībā, konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežas būtu vērtējamas abos gadījumos kā nacionālas. Šāds apsvērums izriet no tā, ka katrā valstī ir savs normatīvais regulējums uztura bagātinātāju reģistrēšanai un izplatīšanai, un Latvijā drīkst izplatīt tikai PVD uzturu bagātinātāju reģistrā iekļautos produktus, līdz ar to konkurence starp uztura bagātinātāju ražotājiem un tirgotājiem galvenokārt notiek valstiskā līmenī.
- 117 Ievērojot iepriekš minēto, apvienošanās Lietas ietvaros ietekmētais tirgus nosakāms kā uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības Latvijā un uztura bagātinātāju mazumtirdzniecības tirgus Latvijā.

8. KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻU RAŽOŠANAS, VAIRUMTIRDZNICĪBAS UN MAZUMTIRDZNICĪBAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

- 118 Ziņojumā⁴⁵ kā viens no ietekmētajiem tirgiem norādīts kosmētikas līdzekļu tirgus Latvijas teritorijā.
- 119 Saskaņā ar Ziņojumā⁴⁶ sniegto informāciju AB CITY uzņēmumi veic šādas darbības kosmētikas līdzekļu tirgū:

⁴³ EK 09.06.2011. lēmums lietā COMP/M.6162 *PFIZER/FERROSAN CONSUMER HEALTHCARE BUSINESS*, 8.-21. punkts.

Pieejams

https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m6162_20110609_20310_1841890_EN.pdf

⁴⁴ Turpat 19. punkts.

⁴⁵ Ziņojums, 140. lp.

⁴⁶ Ziņojums, 5.2.8. nodaļa 175.-207. lp

- RFF ražo kosmētikas līdzekļu un ir to vairumtirgotājs;
 - SIA “JONNEX-FARMA” pasūta kosmētikas līdzekļu ražošanu citiem ražošanas uzņēmumiem un mazumtirdzniecības līmenī pārdod kosmētikas līdzekļus AS “SENTOR FARM APTIEKAS” aptiekās;
 - AS “RECIPE PLUS” ir kosmētikas līdzekļu vairumtirgotājs;
 - AS “SENTOR FARM APTIEKAS” ir kosmētikas līdzekļu mazumtirgotājs.
- 120 Saskaņā ar Ziņojumā⁴⁷ sniegto informāciju Olainfarm uzņēmumi veic šādas darbības kosmētikas līdzekļu tirgū:
- Olainfarm ražo kosmētikas līdzekļus un ir to vairumtirgotājs;
 - Silvanols ražo kosmētikas līdzekļus, ir to vairumtirgotājs un mazumtirgotājs;
 - SIA “LATVIJAS APTIEKA” ir kosmētikas līdzekļu mazumtirgotājs;
 - SIA “Global Lux” ir kosmētikas līdzekļu vairumtirgotājs un mazumtirgotājs;
 - SIA “Kiwi Cosmetics” ražo kosmētikas līdzekļus (2021. gadā uzsākts likvidācijas process).
- 121 Izvērtējot Lietā esošo informāciju, KP konstatē, ka apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas kosmētikas līdzekļu ražošanā, vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā.
- 122 AB CITY norāda⁴⁸, ka Latvijā ir pieejami dažādu ražotāju un dažādu veidu un iedarbības kosmētikas līdzekļi. Kosmētikas līdzekļu cenu līmenis ir ļoti atšķirīgs, produkti atšķiras gan pēc lietojuma mērķa, gan pēc sastāva. Vienlaikus neviens no apvienošanās dalībnieku ražotajiem vai realizētajiem kosmētikas līdzekļiem nav unikāls.
- 123 Ziņojumā⁴⁹ norādīts, ka kosmētikas līdzekļu ražošana neveido uzņēmuma apgrozījumu, bet apgrozījums veidojas, kad saražotās preces tiek realizētas klientiem uzreiz mazumtirdzniecības vai vairumtirdzniecības līmenī. Kosmētikas līdzekļu ražošana un izplatīšana veido 1 % no visa apvienošanās dalībnieku neto apgrozījuma, un lielāko daļu apgrozījuma veido mazumtirdzniecība aptiekās⁵⁰.
- 124 EK praksē konstatēts⁵¹, ka kosmētikas līdzekļus var dalīt atsevišķos konkrētās preces tirgos, kā 1) matu kopšanas līdzekļu tirgus, 2) krāsu kosmētikas tirgus, 3) ķermeņa kopšanas līdzekļu tirgus, (4) roku kopšanas līdzekļu tirgus, 5) vannas un dušas produktu tirgus 5) vīriešu kopšanas līdzekļu tirgus. Katru no ietekmētajiem tirgiem var dalīt arī sīkāk, piemēram, matu kopšanas līdzekļus var dalīt sīkākās produktu grupās: šampūni, kondicionieri, matu veidošanas līdzekļi u.c. Papildus EK praksē⁵², bez iepriekš aprakstītā iedalījuma, ir izdalījusi tādus ietekmētos konkrētās preces tirgus kā sejas kopšanas līdzekļu, ziepju, saules kopšanas līdzekļu, dezodorantu un smaržu tirgus.
- 125 EK praksē⁵³ tika izvērtēta arī iespēja konkrētās preces tirgu iedalīt atbilstoši tirdzniecības kanāliem, t.i., tirdzniecība veikalos, tirdzniecība internetā vai tiešā pārdošana. Taču EK konstatējusi arī, ka konkrētās preces tirgus dalīšana pa tirdzniecības kanāliem var arī nebūt nepieciešama, īpaši ņemot vērā, ka lielākā daļa konkurentu minētajos tirgos savu produkciju piedāvā tiešsaistē.
- 126 KP, izvērtējot Lietā esošo informāciju, tajā skaitā sniegto informāciju par apvienošanās

⁴⁷ Ziņojums, 5.2.7. nodaļa, 175.-207.lp.

⁴⁸ Ziņojums, 175. lp.

⁴⁹ Turpat.

⁵⁰ Ziņojums, 177. lp.

⁵¹ EK 09.10.2011. lēmums lietā COMP/M.6354 CVC/VIRGIN GROUP HOLDINGS/VIRGIN ACTIVE GROUP, 21. punkts. Pieejams:

https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m6354_20111014_20310_2057728_EN.pdf

⁵² EK 13.12.2019. lēmums lietā M.9445 NATURA COSMETICOS/AVON PRODUCTS.

Pieejams: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/1/202044/m9445_652_3.pdf

⁵³ Turpat.

dalībnieku pieprasījuma piedāvājuma struktūru, saņemto informāciju par apvienošanās dalībnieku izplatītajiem un ražotajiem produktiem, to izplatīšanas kanāliem, secina, ka Lietuvā izdalāmi 2 atsevišķi konkrētās preces tirgi:

- kosmētikas līdzekļu ražošana un vairumtirdzniecība;
- kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecība.

- 127 Lietas ietvaros nav nepieciešams noteikt šaurāku konkrētās preces tirgu kā kosmētikas līdzekļu ražošana un vairumtirdzniecība un kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecība, jo nerodas bažas par konkurences ierobežojumiem, segmentējot tirgu atsevišķās preču grupās.
- 128 Ģeogrāfiskais tirgus, vērtējot kosmētikas līdzekļu ražošanu un vairumtirdzniecību un kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecību (kosmētikas līdzekļu tirgus), būtu vērtējams kā Latvijas teritorija. Šādu apsvērumu pamato Latvijas nelielā teritorija, vienādie pieprasījuma un piedāvājuma apstākļi visā Latvijas teritorijā kopumā, t. i., visā valsts teritorijā ir vienādi tirgus darbības priekšnosacījumi (tostarp normatīvais regulējums), un komersantu iespējas sniegt savus pakalpojumus visā Latvijas teritorijā.
- 129 Ievērojot iepriekš minēto, apvienošanās Lietas ietvaros konkrētais tirgus nosakāms kā kosmētikas līdzekļu ražošana un vairumtirdzniecība Latvijā un kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecība Latvijā, jo nerodas bažas par konkurences ierobežojumiem, segmentējot tirgu atsevišķās preču grupās.

VI APVIENOŠANĀS IETEKMES IZVĒRTĒJUMS

9. VISPĀRĪGIE APSVĒRUMI

- 130 Saskaņā ar KL 16. panta trešo daļu KP aizliedz apvienošanās, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Tādējādi apvienošanās ietekmes uz konkurenci izvērtējumā novērtējams dominējošā stāvokļa rašanās vai nostiprināšanas risks vai arī būtisks konkurences samazinājums jebkurā konkrētajā tirgū apvienošanās rezultātā.⁵⁴
- 131 Apvienošanās sekas uz sabiedrības labklājību ir atkarīgas no daudziem dažādiem faktoriem, kas saistīti ar tirgus apstākļiem un iespējamiem ieguvumiem no apvienošanās. Apvienošanās izvērtējums balstās uz ekonomikas teorijās izdarītajiem secinājumiem, to vispārējs apkopojums ir atrodams EK pamatnostādņēs, atbilstoši kurām var vadīties, aprakstot apvienošanās sekas uz konkurenci⁵⁵. Lai novērtētu paredzamo apvienošanās ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem, analizējama apvienošanās iespējamā pret konkurenci vērstā ietekme un attiecīgie kompensācijas faktori, piemēram, šķēršļi ienākšanai tirgū un iespējamie efektivitātes ieguvumi, ko piedāvā puses.⁵⁶ Ņemot vērā, ka Lietuvā konstatējama gan horizontāla, gan arī nehorizontāla apvienošanās, ņemot vērā apvienošanās ietekmi uz vertikāli saistīto tirgu, apvienošanās ietekmes novērtējumā ņemami vērā apsvērumi, kas attiecas uz abiem minētajiem apvienošanās veidiem.
- 132 Pastāv divi galvenie veidi, kā horizontālās apvienošanās var būtiski traucēt efektīvu konkurenci, jo īpaši, radot vai nostiprinot dominējošo stāvokli: (i) likvidējot svarīgus konkurences

⁵⁴ KP 06.08.2020. lēmums Nr. 11 *Coffee Address, KAFE SERVISS, ESPRESSOBLUE*, 71. punkts.

⁵⁵ KP Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanās sastādīšanas vadlīnijas, Rīga, 29.10.2015., 92. punkts.
Pieejams: https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/kp_old/oldfiles/38/citi%2Fziņojumu_par_tirgus_dalibnieku_apvienosanos_sastad.pdf

⁵⁶ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanās novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 12. punkts.
Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205(02))

- ierobežojumus vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas attiecīgi būtu palielinājuši tirgus spēju, neizmantojot koordinētu rīcību (nekoordinēta ietekme); (ii) izmainot konkurenci tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka uzņēmumi, kas agrāk nav koordinējuši savu rīcību, koordinēs un paaugstinās cenas vai citādi kaitēs efektīvai konkurencei.⁵⁷
- 133 Ir jāņem vērā ikviens būtisks šķērslis, ko koncentrācija varētu radīt efektīvai konkurencei. Dominējošā stāvokļa rašanās vai nostiprināšanās ir galvenais šāda konkurences traucējuma veids.⁵⁸ KP skaidro, ka tas, ka apvienošanās rezultātā rodas vai nostiprinās viena uzņēmuma dominējošais stāvoklis, ir visbiežākais cēlonis konstatējumam, ka koncentrācija varētu izraisīt ievērojamu efektīvas konkurences traucējumu. Turklāt dominējošā stāvokļa jēdzienu piemēro arī oligopoliskā vidē kolektīvā dominējošā stāvokļa gadījumos. Tāpēc ir paredzams, ka vairums gadījumu, kad koncentrāciju atzīs par nesaderīgu ar kopējo tirgu, arī turpmāk balstīsies uz dominējošā stāvokļa konstatāciju. Tāpēc šis jēdziens ir ļoti svarīgs kritērijs konkurencei nodarītā kaitējuma noteikšanai, kas piemērojams, nosakot, vai koncentrācija var ievērojami kavēt efektīvu konkurenci, un nosakot iejaukšanās varbūtību.⁵⁹
- 134 Visticākā jebkuras horizontālās apvienošanās ietekme ir konkurences zaudēšana to uzņēmumu starpā, kas apvienojas. Kā norādīts Horizontālo apvienošanas vadlīnijās (27. punkts) (turpmāk – Pamatnostādnes), jo lielāka tirgus dalībnieka tirgus daļa, jo lielāka iespēja, ka tam ir spēja izmantot savu varu tirgū. Un jo lielāks tirgus daļas papildinājums, jo lielāka iespēja, ka apvienošanās būtiski palielinās tirgus varu, tai skaitā ietekmēs pakalpojumu cenu.⁶⁰
- 135 Papildus apvienošanās dalībnieku starpā konstatējamas arī nehorizontālas attiecības. [...] Apvienošanās, kuras dalībnieki darbojas vertikāli saistītos tirgos, var būtiski kavēt efektīvu konkurenci, veidojot nekoordinētu ietekmi un koordinētu ietekmi.⁶¹ Pastāv divi galvenie veidi, kā nehorizontāla apvienošanās var būtiski kavēt efektīvu konkurenci: nekoordinēta ietekme un koordinēta ietekme.⁶²
- 136 Nekoordinēta ietekme pamatā var rasties tādā gadījumā, ja nehorizontāla apvienošanās izraisa norobežošanu, kad apvienošanās rezultātā faktiskajiem vai potenciālajiem konkurentiem tiek apgrūtināta vai liegta pieeja piegādēm vai tirgiem, tādējādi samazinot uzņēmuma spēju un/vai stimulu konkurēt. Tādas norobežošanas rezultātā uzņēmumi, kas apvienojas, un, iespējams, arī daži to konkurenti var izdevīgi paaugstināt patērētājiem prasīto cenu. Koordinēta ietekme rodas tādā gadījumā, ja apvienošanās maina konkurences raksturu tā, ka uzņēmumi, kas iepriekš savu rīcību nesaskaņoja, tagad, visdrīzāk, saskaņos cenu paaugstināšanu vai citādi kaitēs efektīvai konkurencei.⁶³
- 137 Vērtējot konkurences ierobežošanas risku, nepieciešams noskaidrot, vai apvienošanās dalībniekiem faktiski būtu gan spēja, gan stimuls paaugstināt lejupejošā – mazumtirdzniecības tirgū esošo konkurentu izmaksas, un vai tam ir kaitīga ietekme uz konkurenci. Izpildoties šiem trim nosacījumiem, var tikt secināts, ka pieaugs risks pret konkurenci vēršiem

⁵⁷ KP 06.08.2020. lēmums Nr. 11 *Coffee Address, KAFE SERVISS, ESPRESSOBLUE*, 71. punkts, KP 20.02.2020. lēmums Nr. 4 *BITE Latvija, Baltcom*, 57. punkts.

⁵⁸ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 2. punkts.

Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205(02))

⁵⁹ Turpat, 4. punkts.

⁶⁰ KP 04.03.2019. lēmums Nr. 7 *Latvijas propāna gāze u.c.*, 27. punkts.

⁶¹ KP 20.02.2020. lēmums Nr. 4 *BITE Latvija un Baltcom apvienošanās*, 58. punkts.

⁶² Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (2008/C 265/07), 17. punkts. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52008XC1018%2803%29>

⁶³ KP 20.02.2020. lēmums Nr. 4 *BITE Latvija un Baltcom apvienošanās*, 59. punkts.

ierobežojumiem⁶⁴.

10. MEDIKAMENTU (ZĀĻU) RAŽOŠANAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

10.1. Tirgus koncentrācija

- 138 Saskaņā ar ZVA Farmaceutiskās darbības uzņēmumu reģistrā (turpmāk – FDUR) pieejamajiem datiem Latvijā kopumā ir reģistrēti 29 zāļu ražošanas uzņēmumi, kuri ir saņēmuši speciālo atļauju (licenci) zāļu ražošanai vai importēšanai (turpmāk – licence zāļu ražošanai)⁶⁵. Tomēr izsniegtās zāļu ražošanas licences neliecina par to, ka tirgū darbojas 29 konkurenti, kuri ražo medikamentus (zāles). Atbilstoši normatīvajiem aktiem⁶⁶ licence zāļu ražošanai ir jāiegūst, arī ja uzņēmums veic zāļu daļējas ražošanas darbības (fasēšana, iepakošana un galaprodukta noformēšana). Līdz ar to KP pieļauj, ka tiešo konkurentu skaits varētu būt mazāks.
- 139 Apvienošanās dalībnieku uzņēmumi, kuriem ir izsniegta licence zāļu ražošanai, ir RFF, AS “RECIPE PLUS”, Silvanols un Olainfarm. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju medikamentu (zāļu) ražošanu veic RFF, AS “RECIPE PLUS” un Silvanols.
- 140 Atbilstoši ZVA mājas lapā pieejamai informācija vietējo ražotāju kopējais zāļu apgrozījums, kas realizēts Latvijā 2021. gadā, bija 28,20 milj. *euro*, 2020. gadā bija 32,58 milj. *euro*, 2019. gadā bija 58,18 milj. *euro*. Vietējo ražotāju zāļu īpatsvars tirgū procentos attiecīgi bija 5 % no visām tirgū pārdotajām zālēm, kas liecina, ka vietējo ražotāju zāļu īpatsvars tirgū ir neliels un 95 % tirgus Latvijas teritorijā ir ārvalstu zāļu ražotāju zāles.
- 141 Vērtējot apvienošanās ietekmi medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū, ir ņemams vērā, ka zāļu un farmaceitisko produktu ražošanas tirgus ir specifisks. Tāpat, lai arī tirgus ģeogrāfiskās robežas EK praksē tiek definētas kā lokālas, katras valsts specifiskā normatīvā regulējuma dēļ, kas regulē zāļu ražotāju darbību un zāļu izplatīšanu, Latvijas zāļu ražošanas tirgus novērtējumā ir iekļaujami apsvērumi par Latvijas tirgū reģistrētiem produktiem (zālēm), jo atbilstoši Farmācijas likuma 17. panta pirmajai daļai Latvijā atļauts izplatīt tikai Latvijas Republikā reģistrētās un Latvijas zāļu reģistrā iekļautās zāles, izņemot Farmācijas likumā norādītos izņēmuma gadījumos. Tas nozīmē, ka ZVA zāļu reģistrā iekļauto zāļu apliecības īpašnieki (ražotāji vai pārstāvji) ir izpildījuši Ministru kabineta 09.05.2006. noteikumu Nr. 376 “Zāļu reģistrēšanas kārtība” un citu normatīvo aktu prasības. Papildus Latvijā atbilstoši Ministru kabineta 26.06.2007. noteikumu Nr. 416 “Zāļu izplatīšanas un kvalitātes kontroles kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 416) 11. punktam zāļu ražotāji, kas ieguvuši speciālo atļauju (licenci) zāļu ražošanai vai importēšanai drīkst izplatīt savas ražotās zāles vairumtirdzniecībā. Kā arī Noteikumu Nr. 416 izpratnē zāļu ražotāji ir arī zāļu vairumtirgotāji.
- 142 Līdzīgus secinājumus savā lēmumā⁶⁷ izdarīja Bulgārija konkurences aizsardzības iestāde (*Комисия за защита на конкуренцията*), secinot, ka barjeras ienākšanai zāļu ražošanas tirgū ir vienādas visiem tirgus dalībniekiem gan vietējiem, gan ārvalstu ražotājiem un importētājiem. Papildus Bulgārijas konkurences aizsardzības padome lēmumā izmantoja ārvalstu ražotāju

⁶⁴ KP 04.03.2019. lēmums Nr. 7, *Propāna gāze u.c.* 41. punkts. Sk. arī atsaucē norādīto avotu D. Gore, S. Lewis, A. Lofaro, F. Dethmers “The Economic Assessment of Mergers under European Competition Law”, 393. lpp.

⁶⁵ ZVA mājas lapa, “Farmaceutiskās darbības uzņēmumu reģistrs”.

Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/fdu-registrs/?q=&lic%5B%5D=r&addr-n=&addr-c=&addr-s=>

⁶⁶ Ministru kabineta 19.10.2011. noteikumi Nr. 800 “Farmaceutiskās darbības licencēšanas kārtība” 5.4. apakšpunkts.

⁶⁷ Bulgārijas konkurences aizsardzības iestādes 23.07.2020. lēmums Nr. 626, 40. lpp. Caselex datu bāze. Lēmuma teksts pieejams bulgāru valodā.

- tirgus daļas, lai izvērtētu medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus koncentrāciju⁶⁸.
- 143 Ņemot vērā iepriekš minēto, lai izvērtētu apvienošanās ietekmi uz medikamentu (zāļu) ražošanas tirgu Latvijā, KP izmanto pieejamos datus par Latvijas zāļu ražotāju apgrozījumu, izplatot medikamentus (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā, kā arī ņem vērā, ka Latvijā ražoto medikamentu īpatsvars attiecībā pret pieejamajiem medikamentiem Latvijas tirgū ir 5 %.
- 144 ZVA mājas lapā ir pieejama informācija, ka 2021. gadā Latvijas zāļu ražotāju kopējais saražotās produkcijas (medikamenti un citas preces) realizācijas apgrozījums bija 321,4 milj. *euro* (bez PVN), kas ir par 43 % vairāk, salīdzinot ar 2020. gadu⁶⁹.
- 145 Latvijā realizēto medikamentu apjoms 2021. gadā ir samazinājies par 13 % un ir 28,2 milj. *euro* (bez PVN). Salīdzinot ar 2020. gadu, samazinājums medikamentu apgrozījumā vērojams visām patērētāju grupām, t.i. gan zāļu lieltirgotavām – 2 %, gan citiem ražotājiem – 27 %, gan pārējiem (ārstniecības iestādēm, aptiekām, citiem) – 69 %.⁷⁰
- 146 2021. gadā līdera pozīciju pēc pārdoto medikamentu apgrozījuma Latvijā ieņēmusi AS “KALCEKS”, nākamie ir AS “Grindeks” un Olainfarm. KP norāda, ka AS “Grindeks” un AS “KALCEKS” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū, jo ir strukturāli saistīti (AS “Grindeks” ir mātes uzņēmums AS “KALCEKS”).
- 147 2021. gadā pirmo vietu starp zāļu ražotājiem pēc kopējā preču realizācijas apjoma nemainīgi ieņem AS “Grindeks”, kam salīdzinājumā ar 2020. gadu kopējais preču realizācijas apjoms ir palielinājies par 48 %. Otro vietu ieņem AS “KALCEKS”, trešais Olainfarm⁷¹.
- 148 2020. gadā pirmo vietu starp zāļu ražotājiem pēc kopējā preču realizācijas apjoma ieņēma AS “Grindeks”, kaut gan salīdzinājumā ar 2019. gadu kopējais preču realizācijas apjoms bija samazinājies par 15 %. Otro vietu ieņēma Olainfarm, aiz sevis atstājot AS “KALCEKS”.
- 149 AS “Grindeks” 2020. gadā saglabāja līdera pozīciju pēc pārdoto medikamentu apgrozījuma Latvijā, atstājot aiz sevis Olainfarm, abiem ražotājiem realizācijas apjoms samazinājās. Trešo vietu ieņēma AS “KALCEKS”, kas savu realizācijas apjomu bija palielinājis par 126 %.⁷²
- 150 Ziņojumā ir sniegta informācija par apvienošanās dalībnieku iespējamajām tirgus daļām pēc apgrozījuma 2018.–2020. gadā, kas ir apkopota Tabulā Nr. 1.

Tabula Nr. 1

Agrozījums (*euro*) un tirgus daļas

Nosaukums	2018	Tirgus daļa %	2019	Tirgus daļa %	2020	Tirgus daļa %
RFF	(*)	[1-10]	(*)	[1-10]	(*)	[1-10]
Olainfarm	(*)	[30-40]	(*)	[30-40]	(*)	[30-40]
Silvanols	(*)	[<1]	(*)	[<1]	(*)	[<1]

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 151 Lai iegūtu informāciju medikamentu (zāļu) ražošanas tirgus izvērtēšanai, KP ieguva informāciju no ZVA par 10 lielāko zāļu ražotāju apgrozījuma apjomu, izplatot medikamentus (zāles) (*euro* bez PVN) Latvijā no 2018. gada līdz 2021. gadam.

⁶⁸ Bulgārijas konkurences aizsardzības iestādes 23.07.2020. lēmums Nr. 626, 64. lp. Caselex datu bāze. Lēmuma teksts pieejams bulgāru valodā.

⁶⁹ ZVA mājas lapa, “Zāļu patēriņa statistika gada griezumā”. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/oficiala-statistika/zalu-paterina-statistika-gada-griezumam>

⁷⁰ Turpat.

⁷¹ ZVA mājas lapa, “Zāļu patēriņa statistika gada griezumā”. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/oficiala-statistika/zalu-paterina-statistika-gada-griezumam>

⁷² Turpat.

- 152 Tabulā Nr. 2 apkopota informācija par Latvijas četrus lielākos zāļu ražotāju kopējo apgrozījuma apjomu, izplatot medikamentus (zāles) Latvijā. Tabulā papildus iekļauta informācija par Silvanols apgrozījumu, izplatot medikamentus (zāles) Latvijā.

Tabula Nr. 2

Apgrozījuma apjoms (euro) izplatot medikamentus (zāles) Latvijā

Nosaukums	2018	2019	2020	2021
AS "Grindeks"	(*)	(*)	(*)	(*)
AS "KALCEKS"	(*)	(*)	(*)	(*)
Olainfarm	(*)	(*)	(*)	(*)
RFF	(*)	(*)	(*)	(*)
Silvanols	(*)	(*)	(*)	(*)
Kopējais apgrozījuma apjoms (euro bez PVN) visiem Latvijas ražotājiem, izplatot medikamentus (zāles) Latvijā	50,18 milj.⁷³	58,18 milj.	32,58 milj.	28,20 milj.

Avots: ZVA sniegtā informācija

- 153 Tabulā Nr. 3 KP aprēķināja četrus lielākos medikamentu (zāļu) ražotāju tirgus daļu (%), izplatot medikamentus (zāles) Latvijā no 2018. gada līdz 2021. gadam. Tabulā Nr. 3 papildus iekļauta informācija par Silvanols tirgus daļu, izplatot medikamentus (zāles) Latvijā.

Tabula Nr. 3

Tirgus daļa (%), izplatot medikamentus (zāles) Latvijā(*)

Nosaukums	2018	2019	2020	2021
AS "Grindeks"	[60-70] %	[60-70] %	[30-40] %	[20-30] %
AS "KALCEKS"	[1-10] %	[1-10] %	[10-20] %	[30-40] %
Olainfarm	18,02 %	16,59 %	22,97 %	21,18 %
RFF	[1-10] %	[1-10] %	[10-20] %	[10-20] %
Silvanols	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
Kopējā tirgus daļa % no visiem Latvijas ražotāju izplatītajiem medikamentiem (zālēm) Latvijā	[90-100] %	[90-100] %	[90-100] %	[90-100] %

Avots: ZVA sniegtā informācija

- 154 No Tabulas Nr. 3 KP secina, ka no 29 uzņēmumiem, kas ieguvuši speciālo atļauju (licenci) zāļu ražošanai, četrus lielākos uzņēmumus (AS "Grindeks", AS "KALCEKS", Olainfarm" un RFF) apgrozījums veido (*) [90-100] % no kopējā Latvijas ražotāju izplatīto medikamentu Latvijā tirgus.
- 155 Olainfarm tirgus daļa 2020. un 2021. gadā pieauga virs (*) [20-30] % no kopējās Latvijas zāļu ražotāju tirgus daļas medikamentu izplatīšanā Latvijā, bet RFF tirgus daļa ir augusi no (*) [1-

⁷³ ZVA mājas lapa, "Zāļu patēriņa statistika gada griezumā". Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/oficiala-statistika/zalu-paterina-statistika-gada-griezumam>

- 10] % 2018. gadā līdz (*) [10-20] % 2021. gadā. AS “Grindeks” un AS “KALCEKS” (māte un meita) tirgus daļas no (*) [70-80] % 2018. gadā ir nokritusies līdz (*) [50-60] % (jeb (*) [1-10] % no kopējā zāļu tirgus Latvijā) 2021. gadā. Silvanols tirgus daļa no 2018. gada līdz 2021. gadam nesasniedz (*) [1-5] % no Latvijas zāļu ražotāju medikamentu izplatīšanā Latvijā tirgus daļas.
- 156 Apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa 2021. gadā sasniedz (*) [30-40] %, kas ir aptuveni (*) [1-10] % no kopējā zāļu tirgus Latvijas teritorijā. Apvienošanās rezultātā kopējais apvienotā tirgus dalībnieka tirgus daļas pieaugums attiecībā pret Latvijas zāļu ražotājiem, kas ir ieguvuši speciālo atļauju (licenci) zāļu ražošanai ir (*) [20-30] % medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijas teritorijā, un apvienošanās dalībnieka tirgus daļa attiecībā pret Latvijas zāļu ražotājiem pārsniedz (*) [30-40] % medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijas teritorijā.
- 157 Lai noskaidrotu kopējo koncentrācijas līmeni tirgū, bieži izmanto *Herfindahl-Hirschman* indeksu (turpmāk – HHI). Kaut arī HHI absolūtais līmenis var sniegt vien sākotnējas norādes par konkurences spiedienu tirgū pēc apvienošanās, izmaiņas HHI ir noderīgs apvienošanās izraisīto koncentrācijas izmaiņu rādītājs. (Pamatnostādnes, 16. punkts)⁷⁴.
- 158 Saskaņā ar Pamatnostādņu 20. punktu apvienošanās horizontālā līmenī nav uzskatāma par problemātisku, ja HHI pēc apvienošanās ir zemāks par 1000. Arī gadījumā, ja HHI pēc apvienošanās ir no 1000 līdz 2000 un HHI izmaiņas (turpmāk – deltas koeficients) ir zemākas par 250, vai apvienošanās gadījumā, kad HHI pēc apvienošanās ir augstāks par 2000 un deltas koeficients zemāks par 150, konkurence traucēta netiek. HHI līmeni kombinācijā ar attiecīgo deltas koeficientu var izmantot kā sākotnējo norādi par konkurences izmaiņām, ņemot vērā konkrētā tirgus īpašos apstākļus⁷⁵.
- 159 Apvienošanās rezultātā atbilstoši HHI medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijas teritorijā radīsies augsta tirgus koncentrācija:
- 1) pirms apvienošanās Latvijā darbojas četri zāļu ražotāji, kuru tirgus daļa ir (*) [90-100] % no visiem Latvijas ražotāju izplatītajiem medikamentiem (zālēm) Latvijā. HHI līmenis pirms apvienošanās ir aptuveni 3800;
 - 2) pēc apvienošanās HHI līmenis būs aptuveni 4470.
- 160 Pēc apvienošanās procesa pabeigšanas HHI līmenis būs augstāks nekā līmenis pirms apvienošanās, kas parasti neliecina par konkurences problēmām atbilstoši Pamatnostādņu noteikumiem. Tomēr Pamatnostādņu 21. punktā norādīts, ka HHI līmeņus kombinācijā ar attiecīgajiem deltas koeficientiem var izmantot kā sākotnējo norādi par to, ka bažas par konkurenci nepastāv. Tie nav pamatā pieņēmumam par šādu bažu esību vai neesību.
- 161 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka lielākais Latvijas zāļu ražotājs ir AS “Grindeks” un tā meitas uzņēmums AS “KALCEKS”, kā arī Latvijas zāļu tirgū tikai 5 % zāļu ir Latvijas zāļu ražotāju ražotās zāles.
- 162 Papildus Pamatnostādņēs norādīts⁷⁶, ka pastāv divi galvenie veidi, kā horizontālās apvienošanās var būtiski traucēt efektīvu konkurenci, jo īpaši radot vai nostiprinot dominējošo stāvokli:
- 1) izmainot konkurenci tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka uzņēmumi, kas agrāk nav koordinējuši savu rīcību, koordinēs un paaugstinās cenas vai citādi kaitēs efektīvai konkurencei. Apvienošanās var arī atvieglot koordinēšanu, padarīt to stabilāku vai efektīvāku uzņēmumiem, kas pirms apvienošanās veikuši koordinēšanu (koordinēta ietekme);
 - 2) likvidējot svarīgus konkurences ierobežojumus vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas

⁷⁴ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 16. punkts.

⁷⁵ Turpat, 20. punkts.

⁷⁶ Turpat, 22. punkts.

attiecīgi būtu palielinājuši tirgus spēju, neizmantojot koordinētu rīcību (nekoordinēta ietekme).

- 163 KP atbilstoši Pamatnostādnēm Lietas ietvaros veica koordinētas un nekoordinētas ietekmes izvērtējumu medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā. KP izvērtējums veikts, lai pārbaudītu iespējamās bažas par iespējamām konkurences problēmām medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā, jo medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū ir augsta tirgus koncentrācija starp zāļu ražotājiem, kas ir ieguvuši ZVA speciālo atļauju (licenci) zāļu ražošanai Latvijā.

10.2. Koordinēta ietekme

- 164 Attiecībā uz koordinētās ietekmes riskiem Pamatnostādnēs⁷⁷ norādīts, ka koordinēšanai var būt vairāki veidi. Dažos tirgos koordinācija, visticamāk, var ietvert cenu saglabāšanu virs konkurences līmeņa. Turklāt, uzņēmumi var īstenot koordinēšanu, sadalot tirgu, piemēram, ģeogrāfiskajās zonās vai pēc citām pircēju pazīmēm, vai piešķirot līgumus tirgos, kuros pieprasījums pārsniedz piedāvājumu.
- 165 Izvērtējot koordinētās ietekmes iespējamību, tiek ņemti vērā vairāki faktori. Piemēram, Pamatnostādnēs minēts⁷⁸, ka uzņēmumu skaita samazināšanās tirgū pēc savas būtības var būt faktors, kas veicina koordinēšanu, jo ir vieglāk veikt koordinēšanu starp dažiem dalībniekiem nekā starp vairākiem. KP konstatē, ka konkrētās apvienošanās ietvaros tiks samazināts vietējo tirgus dalībnieku skaits, turklāt jāņem vērā, ka divu uzņēmumu grupu (AS “Grindeks” un AB CITY) tirgus daļa no visiem Latvijas ražotāju izplatītajiem medikamentiem (zālēm) Latvijā sasniegs (*) [90-100] %. Tomēr, jāņem vērā, ka šo tirgus dalībnieku ražoto produktu pārklāšanās ATĶ 3 līmenī ir neliela, kā arī farmācijas nozare ir stingri regulēta un Latvijā ir izveidota zāļu cenu ierobežojošo pasākumu sistēma, kas aptver gan zāles, kuru iegādes izdevumus daļēji vai pilnībā kompensē no valsts budžeta līdzekļiem, gan arī ārpus šīs sistēmas izplatāmās zāles.
- 166 Papildus saskaņā ar Ministru kabineta 25.10.2005. noteikumu Nr. 803 “Noteikumi par zāļu cenu veidošanas principiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 803) 4. punktu zāļu ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis, uzsākot zāļu izplatīšanu Latvijas teritorijā, rakstiski un elektroniski sniedz ZVA informāciju par zāļu ražotāja attiecīgo zāļu realizācijas cenu Latvijā (katrai zāļu formai atkarībā no aktīvo vielu daudzuma zāļu vienībā un zāļu vienību skaita iepakojumā) bez pievienotās vērtības nodokļa. Atbilstoši 5. punktam par plānotajām zāļu ražotāja cenu izmaiņām zāļu ražotājs informē ZVA un lieltirgotavas, kas izplata tā ražotās zāles, ne vēlāk kā 30 dienas pirms jaunās zāļu ražotāja cenas piemērošanas. Zāļu ražotājs 15 dienu laikā pēc ZVA rakstiska pieprasījuma rakstiski sniedz pamatotu informāciju par zāļu cenu pieauguma iemesliem.
- 167 Tādējādi KP secina, ka Noteikumi Nr. 803 ierobežo tirgus dalībnieku iespēju koordinēt produktu cenas, kā arī ZVA publicētā informācija par maksimālajām zāļu cenām darbojas kā preventīvs mehānisms, lai novērstu iespējamās problēmas, kas saistītas ar zāļu cenām.
- 168 Atbilstoši Pamatnostādnēs norādītajam⁷⁹ koordinēšanas rašanās iespēja ir lielāka, ja konkurenti var viegli vienoties par kopēju izpratni, kā koordinēšanai vajadzētu darboties. Koordinējošajiem uzņēmumiem vajadzētu būt līdzīgiem uzskatiem par to, kuras darbības būtu un kuras nebūtu uzskatāmas par atbilstošām kopējai rīcībai. Šeit svarīgi norādīt, ka Latvijas zāļu ražotāju produkcija ir dažāda un Latvijas tirgū tikai 5 % zāļu ir vietējo zāļu ražotāju produkti. Līdz ar to KP secina, ka, pat neraugoties uz tirgus dalībnieku skaita samazinājumu, to

⁷⁷ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 40. punkts.

⁷⁸ Turpat, 42. punkts.

⁷⁹ Turpat, 44. punkts.

- rīcības koordinēšana ir mazāk iespējama tādēļ, ka to ražoto produktu grupas ir dažādas un apjoms kopumā uz medikamentu (zāļu) tirgu Latvijā ir samērā niecīgs.
- 169 Koordinēšanu ir vieglāk veikt attiecībā uz viena viendabīga ražojuma cenu⁸⁰ nekā simtiem cenu tirgū ar daudziem atšķirīgiem ražojumiem. Turklāt tirgiem ir jābūt pietiekami pārredzamiem, lai koordinējošie uzņēmumi varētu pietiekami efektīvi uzraudzīt, vai citi uzņēmumi neatkāpjas no noteikumiem, un tādējādi zinātu, kad veikt pretpasākumus. Pamatnostādnēs norādīts⁸¹, ka brīvprātīga informācijas, paziņojumu publicēšana vai informācijas apmaiņa, ko veic aroda apvienības, var palielināt pārredzamību vai palīdzēt konkurentiem interpretēt veikto izvēli. Tirgus pārredzamības līmeņa novērtēšanā būtiskākais ir identificēt, ko no pieejamās informācijas uzņēmumi var secināt par citu uzņēmumu darbību. Koordinējošajiem uzņēmumiem vajadzētu spēt ar zināmu precizitāti interpretēt, vai neparedzētā uzvedība ir sekas, ko izraisījusi atkāpšanās no koordinēšanas noteikumiem.
- 170 Vērtējot šī nosacījuma īstenošanu medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū, KP norāda, ka ZVA zāļu reģistrā tiek publicētas zāļu maksimālās cenas atbilstoši zāļu ražotāju deklarētai cenai par katru medikamentu, kas ir reģistrēts Latvijā. Tirgus dalībniekiem ir pieejama katra tirgū esošā produkta maksimālā cena. Tātad, atbilstoši Pamatnostādēs norādītajam, tirgus pārredzamības līmenis ir augsts un šāda informācija var atvieglot kā koordinētu darbību, tā arī kontroli pār koordinējošo uzņēmumu rīcību un noteikumu ievērošanu.
- 171 Tomēr jāņem vērā, ka Latvijas zāļu ražotāju ražoto produktu klāsts ir plašs un tai pašā laikā atšķirīgs, pat cenu pārredzamība noteiktās produktu grupās, tajā skaitā, kuru ražošana tirgus dalībniekiem pārklājas, nerada plašu iespēju, savstarpēji koordinējot rīcību, saglabāt cenu virs konkurences līmeņa, jo zāļu tirgū ir pieejami ārvalstu ražotāju produkti, kas var izdarīt spiedienu uz Latvijas ražotājiem attiecībā uz cenu. Turklāt zāļu ražotāji, kas ražo plašu sortimentu, savstarpēji konkurē ne vien konkrētu zāļu ražošanā, bet kopumā zāļu ražošanā un ar augstu ticamības pakāpi veic šķērs subsidēšanu starp dažādiem produktiem, kas vēl vairāk aprūtinā rīcības koordinēšanu attiecībā uz cenas noteikšanu. Piemēram, ar zemu varbūtību var pieņemt, ka kāds no tirgus dalībniekiem, izmantojot publiski pieejamo informāciju, varēs noteikt, vai konkurents pazemina savu cenu, paredzot koordinēto cenu samazināšanos vai atkāpjoties no noteikumiem.
- 172 Izvērtējot iespējamās koordinētās rīcības riskus un esošo situāciju, KP secina, ka apvienošanās rezultātā konkurences struktūra netiks izmainīta tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka tiks uzsākta vai atvieglota tirgus dalībnieku rīcības koordinēšana, kas kaitēs konkurencei medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā vai izmainīs esošo konkurences struktūru.

10.3. Nekoordinēta ietekme

- 173 Vistiešākā jebkuras horizontālās apvienošanās ietekme ir konkurences zaudēšana to uzņēmumu starpā, kas apvienojas. Kā norādīts Pamatnostādnēs⁸², jo lielāka tirgus dalībnieka tirgus daļa, jo lielāka iespēja, ka tam ir spēja izmantot savu varu tirgū. Un jo lielāks tirgus daļas papildinājums, jo lielāka iespēja, ka apvienošanās būtiski palielinās tirgus varu, tai skaitā ietekmēs pakalpojumu cenu.
- 174 Vērtējot tirgus daļas, KP secina, ka apvienošanās dalībnieki 2020. gadā ir otrais un ceturtais lielākais Latvijā reģistrētais zāļu ražotājs, bet 2022. gadā – trešais un ceturtais lielākais Latvijā reģistrētais ražotājs. RFF četru gadu laikā ir palielinājusi savu tirgus daļu no 6,88 % līdz 15,76 %, kas ir uzskatāms par būtisku, attiecībā pret Latvijas zāļu ražotāju tirgus daļām.

⁸⁰ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanās novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 44. punkts.

⁸¹ Turpat, 50.-51. punkts.

⁸² Turpat, 27. punkts.

- 175 AB CITY norāda, ka nevar uzskatīt, ka pastāv risks, ka tirgus dalībnieki koordinēs savas darbības šajā tirgū, jo medikamentu ražošanā un arī izplatīšanā pastāv daudz atšķirīgu ražojumu un medikamentu. Ziņojumā⁸³ norādīts, ka zāļu pieprasījumu veido dažādi pieprasījuma kanāli, taču galvenokārt to ietekmē ražotāji, sākot ražot jaunas zāles. Katrs ražotājs izvērtē tirgū esošus konkurentus, kopējos pārdošanas datus tirgū, esošās terapijas vadlīnijas, jaunas tendences pasaulē un esošajā tirgū, kā arī Pasaules Veselības organizācijas vadlīnijas. Pēc veiktās analīzes tiek izstrādāts noteikts plāns medikamenta virzīšanai tirgū, un atbilstoši tam medikamenta ražotājs vai tā pārstāvis uzsāk medikamenta reģistrācijas procesu, lai medikaments tiktu iekļauts Latvijas zāļu reģistrā un būtu pieejams Latvijas tirgū. Kad medikaments ir reģistrēts Latvijas Zāļu reģistrā, zāļu reģistrācijas īpašnieks vai tā pilnvarotais pārstāvis, vai cita persona uzsāk savu darbu ar medicīnas speciālistiem.
- 176 Atbilstoši Pamatnostādņem⁸⁴, jo augstāka ir aizstājamības pakāpe starp apvienošanā iesaistīto uzņēmumu ražojumiem, jo lielāka varbūtība, ka tie būtiski paaugstinās cenas. Vienlaikus ar daudz lielāku varbūtību apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku stimulē paaugstināt cenas būs ierobežots, tajā gadījumā, ja konkurējošie tirgus dalībnieki piedāvā tuvus aizstājējus apvienošanā iesaistīto dalībnieku produktiem, nekā tad, ja tie piedāvā mazāk tuvus aizstājējus.
- 177 Ņemot vērā Lietā esošo informāciju, apvienošanās dalībnieki neražo zāles, kas būtu uzskatāmas par tuviem aizstājējiem. Latvijas zāļu ražošanas tirgū esošie Latvijas zāļu ražotāji arī ražo iespējamus aizstājējus tikai daļai apvienošanās dalībnieku zālēm, tomēr, neraugoties uz to, ka medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā lokālie zāļu ražotāji ražo dažādus produktus un vairākās produktu grupās nekonkurē savā starpā, tirgus dalībniekiem ir jārēķinās ar Latvijas zāļu tirgū esošo ārzemju ražotāju medikamentu cenām un to tirgus daļām, nosakot savu produktu cenu.
- 178 Apvienošanās dalībnieku ražotajiem medikamentiem Latvijā ir pieejami aizstājēji ATĶ 3 līmenī, tāpēc pastāv mazāka iespējamība, ka apvienošanās ietekmēs Latvijas konkurences struktūru medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā, jo īpaši ņemot vērā, ka tirgus līderis starp vietējiem medikamentu (zāļu) ražotājiem ir AS “GRINDEKS” un AS “Kalceks”, kuru tirgus daļa sasniedz (*) [50-60] %, bet apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa ir (*) [30-40] % no Latvijas ražotāju tirgus daļas.
- 179 Izvērtējot iepriekš minēto, KP nekonstatē nekoordinētās rīcības riskus, jo Latvijā lokālie zāļu ražotāji ražo dažādus produktus un vairākās produktu grupās ATĶ trešajā līmenī nekonkurē savā starpā, kā arī tirgus dalībniekiem ir jārēķinās ar Latvijas zāļu tirgū esošo ārzemju ražotāju konkurējošajiem medikamentiem un to cenām.
- 180 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka apvienošanās nerada vai nenostiprina dominējošo stāvokli un neietekmē tirgus struktūru medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū Latvijā.

11. FARMACEITISKO IZSTRĀDĀJUMU VAIRUMTIRDZNIECĪBAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

- 181 Atbilstoši ZVA FDUR datiem Latvijā ir 85 uzņēmumi, kuriem izsniegtas speciālās atļaujas (licences) zāļu lieltirgotavu darbībai.
- 182 Apvienošanās dalībnieku uzņēmumi, kuriem ir izsniegtas speciālās atļaujas (licences) zāļu lieltirgotavu darbībai, ir AS “RECIPE PLUS”, SFA un Olainfarm.
- 183 Atbilstoši ZVA mājas lapā pieejamai informācijai⁸⁵ 2021. gadā pirmo vietu starp zāļu lieltirgotavām pēc medikamentu apgrozījuma Latvijā ir saglabājusi AS “RECIPE PLUS”, kas

⁸³ Ziņojums, 59. lpp.

⁸⁴ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 28. punkts.

⁸⁵ ZVA mājas lapa, “Zāļu patēriņa statistika gada griezumā”. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/oficiala-statistika/zalu-paterina-statistika-gada-griezumam>

salīdzinājumā ar 2020. gadu medikamentu apgrozījumu Latvijā palielinājusi par 2 %. Otro vietu saglabājusi SIA “TAMRO”, kas salīdzinājumā ar 2020. gadu, medikamentu apgrozījumu Latvijā palielinājusi par 10 %. Trešajā vietā ir SIA “MAGNUM MEDICAL”, kas salīdzinājumā ar 2020. gadu medikamentu apgrozījumu Latvijā palielinājusi par 3 %. No 85 uzņēmumiem, kas ir ieguvuši speciālo atļauju (licenci) zāļu lieltirgotavas darbībai, 10 lielākās zāļu lieltirgotavas veido (*) [80-90] % no Latvijā pārdoto medikamentu apgrozījuma.

- 184 ZVA mājas lapā⁸⁶ arī sniegta informācija par 2020. gadu, kurā norādīts, ka 2020. gadā pirmajā vietā starp zāļu lieltirgotavām pēc medikamentu apgrozījuma Latvijā bija AS “RECIPE PLUS”, kas salīdzinājumā ar 2019. gadu medikamentu apgrozījumu Latvijā samazinājusi par 7 %. Otro vietu saglabāja SIA “TAMRO”, kas salīdzinājumā ar 2019. gadu medikamentu apgrozījumu Latvijā palielināja par 18 %, aiz sevis atstājot SIA “MAGNUM MEDICAL”, kas salīdzinājumā ar 2019. gadu medikamentu apgrozījumu Latvijā palielināja par 6 %. 10 lielākās zāļu lieltirgotavas veidoja (*) [80-90] % no Latvijā pārdoto medikamentu apgrozījuma, pārējām zāļu lieltirgotavām sadalot atlikušos (*) [10-20] % no medikamentu apgrozījuma Latvijā.
- 185 Lai izvērtētu farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgus lielumu Latvijā, KP ieguva informāciju no ZVA par 10 lielākajiem zāļu vairumtirgotāju apgrozījumu Latvijā no 2018. gada līdz 2021. gadam. Tabulā Nr. 4 KP apkopota informācija par 10 lielāko Latvijas zāļu vairumtirgotāju tirgus daļām, izplatot medikamentus Latvijā.

Tabula Nr. 4

Apgrozījums (euro) un tirgus daļa (%), izplatot medikamentus (zāles) Latvijā

Lieltirgotavas nosaukums	2018		2019		2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
Olainfarm	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
AS “RECIPE PLUS”	(*)	[30-40] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %
SIA “EUROAPTIEKA”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “GlaxoSmithKline Latvia”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “MAGNUM MEDICAL”	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA “Novartis Baltics”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “Oribalt Rīga”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “Roche Latvija”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “SAULES APTIEKA”	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA “TAMRO”	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[20-30] %
Kopējais apgrozījuma apjoms visām zāļu lieltirgotavām, izplatot zāles Latvijā	507 460 000	100,00 %	525 160 000	100,00 %	548 170 000	100,00 %	546 610 000	100,00 %

Avots: ZVA sniegtā informācija

- 186 No Tabulas Nr. 4 KP secina, ka AS “RECIPE PLUS” tirgus daļas zāļu izplatīšanā Latvijā kopš 2018. gada ir kritušās no (*) [30-40] % līdz [20-30] % 2021. gadā. AS “RECIPE PLUS” konkurenti kopš 2018. gada ir palielinājuši savas tirgus daļas – SIA “MAGNUM MEDICAL” no (*) [10-20] % līdz (*) [10-20] %, SIA “TAMRO” no (*) [10-20] % līdz (*) [20-30] %, SIA “EUROAPTIEKA” no (*) [1-10] % līdz (*) [1-10] %. Olainfarm tirgus daļas ir saglabājušās (*) [1-10] %–[1-10] % robežās.

⁸⁶ Turpat

187 Lai gūtu papildu ieskatu par apvienošanās dalībnieku tirgus daļām farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū Latvijā, Tabulā Nr. 5 KP apkopoja informāciju par 10 lielāko Latvijas zāļu vairumtirgotāju tirgus daļām, pēc to apgrozījuma Latvijā.

Tabula Nr. 5

Apgrozījums (euro) un tirgus daļa (%) pēc zāļu lieltirgotavas apgrozījuma Latvijā

Lieltirgotavas nosaukums	2018		2019		2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
Olainfarm	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
AS "RECIPE PLUS"	(*)	[30-40] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %
SIA "EUROAPTIEKA"	(*)	[0-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "GlaxoSmithKline Latvia"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "MAGNUM MEDICAL"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "Novartis Baltics"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "Oribalt Rīga"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "Roche Latvija"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "SAULES APTIEKA"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "TAMRO"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
Kopējais apgrozījuma apjoms (euro bez PVN) visām zāļu lieltirgotavām	623 014 892	100 %	650 683 275	100 %	701 421 180	100 %	703 950 000	100 %

Avots: ZVA sniegtā informācija

188 No Tabulas Nr. 5 KP secina, ka AS "RECIPE PLUS" tirgus daļas pēc apgrozījuma kopš 2018. gada ir kritušās no (*) [30-40] % līdz (*) [20-30] %. 2021. gadā, AS "RECIPE PLUS" konkurenti kopš 2018. gada ir palielinājuši savas tirgus daļas SIA "MAGNUM MEDICAL" no (*) [10-20] % līdz (*) [10-20] %, SIA "TAMRO" no (*) [10-20] % līdz (*) [10-20] %, SIA "EUROAPTIEKA" no (*) [1-10] % līdz (*) [1-10] %. Olainfarm tirgus daļas ir saglabājušās (*) [1-10] %–(*) [1-10] % robežās.

189 Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai⁸⁷ par SFA apgrozījumu zāļu vairumtirdzniecībā Latvijā, KP secina, ka SFA tirgus daļas izplatot zāles Latvijā (%) nenasniedz (*) [<1] % 2020. gadā un 2021. gadā.

190 Iepriekš Lēmumā norādīts, ka apvienošanās horizontālā līmenī nav uzskatāma par problemātisku, ja HHI pēc apvienošanās ir zemāks par 1000. Arī gadījumā, ja HHI pēc apvienošanās ir no 1000 līdz 2000 un HHI deltas koeficients ir zemākas par 250, vai apvienošanās gadījumā, kad HHI pēc apvienošanās ir augstāks par 2000 un deltas koeficients zemāks par 150, konkurence traucēta netiek. HHI līmeni kombinācijā ar attiecīgo deltas koeficientu var izmantot kā sākotnējo norādi par konkurences izmaiņām, ņemot vērā konkrētā tirgus apstākļus.⁸⁸

191 HHI aprēķināšanai KP ieguva datus par 11 tirgus dalībnieku apgrozījumu farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū, iegūtie dati ir (*) [80-90] % no visa kopējā tirgus apgrozījuma.

192 Pamatnostādņu 16. punktā norādīts, ka HHI absolūtais līmenis var sniegt sākotnējas norādes par konkurences spiedienu tirgū pēc apvienošanās, izmaiņas HHI (kas zināmas kā "deltas

⁸⁷ Ziņojums, 67. lpp.

⁸⁸ KP 04.03.2019. lēmums Nr. 7 Latvijas propāna gāze, u.c. 33. punkts

- koeficients”) ir noderīgs rādītājs par koncentrāciju izmaiņām, ko tieši izraisījusi apvienošanās.
- 193 Pamatnostādnēs ir sniegta formula⁸⁹, lai aprēķinātu koncentrācijas palielināšanos (deltas koeficientu) neatkarīgi no vispārējās tirgus koncentrācijas, izmantojot apvienošanās dalībnieku tirgus daļas ietekmētajā tirgū. Veicot aprēķinus atbilstoši Pamatnostādnēs norādītai formulai, deltas koeficients ir 116.
- 194 KP veiktie aprēķini norāda, ka atbilstoši HHI konkurence ietekmētajā tirgū netiek traucēta, jo aprēķinātais deltas koeficients ir 116⁹⁰.
- 195 Ņemot vērā iepriekš minēto, HHI nepārsniedz rādītājus, lai apvienošanās netiktu uzskatīta par problemātisku:
- 1) HHI līmenis pirms apvienošanās ir aptuveni 1905;
 - 2) pēc apvienošanās HHI līmenis būs aptuveni 2075 un deltas koeficients – 116.
- 196 KP secina, ka AB CITY apvienošanās rezultātā palielinātu savas tirgus daļas par (*) [1-10] % - (*) [1-10] % farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū Latvijā, papildus ir ņemams vērā Ziņojumā norādītais, ka Olainfarm lielākais klients vairumtirdzniecības līmenī ir SIA “Latvijas aptiekas”, kas ir (*) [90-100] % klientu iepirkuma īpatsvara⁹¹, tādēļ, KP ieskatā, nav nepieciešams sīkāks izvērtējums apvienošanās ietekmei uz farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgu Latvijas teritorijā.
- 197 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka apvienošanās nerada vai nenostiprina dominējošo stāvokli un neietekmē tirgus struktūru farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū.

12. VERTIKĀLĀ APVIENOŠANĀS MEDIKAMENTU (ZĀĻU) TIRGŪ (VERTIKĀLĀ INTEGRĀCIJA)

- 198 Efektīva konkurence patērētājiem sniedz priekšrocības, piemēram, zemas cenas, augstas kvalitātes ražojumus, plašu preču un pakalpojumu izvēli un jauninājumus. Ar apvienošanās kontroli, Komisija novērš apvienošanās, kas varētu atņemt pircējiem šīs priekšrocības, ievērojami palielinot uzņēmumu ietekmi tirgū. “Palielināta ietekme tirgū” ir viena vai vairāku uzņēmumu spēja rentabli paaugstināt cenas, samazināt izlaidi, preču un pakalpojumu izvēli vai pazemināt to kvalitāti, mazināt jauninājumus vai citādi ietekmēt konkurences rādītājus⁹².
- 199 Nehorizontālas apvienošanās parasti kavē efektīvu konkurenci mazāk nekā horizontālas apvienošanās⁹³. Vertikālā un konglomerāta apvienošanās nodrošina plašas iespējas efektivitātei. Viena no vertikālas un atsevišķos gadījumos konglomerāta apvienošanās raksturīgajām īpašībām ir tā, ka iesaistīto uzņēmumu darbības un/vai ražojumi savstarpēji papildina viens otru. Savstarpēji papildinošu darbību un ražojumu integrācija vienā uzņēmumā var sniegt būtisku efektivitātes paaugstinājumu un pozitīvi ietekmēt konkurenci⁹⁴. Integrācija var arī samazināt darījumu veikšanas izmaksas un ļaut īstenot labāku koordināciju attiecībā uz ražojumu dizainu, ražošanas procesa organizāciju un ražojumu realizācijas veidu. Tāpat arī apvienošanās, kurās iesaistīti ražojumi, kas pieder pie vienas un tās pašas ražojumu grupas un ko parasti pārdod vieniem un tiem pašiem klientiem (neatkarīgi no tā, vai tie savstarpēji papildina viens otru vai ne), var radīt ieguvumus klientiem, piemēram, nodrošinot iespēju visu

⁸⁹ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanās novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 20. lpp 19. atsauce.

⁹⁰ Piemēram, tirgum, kas sastāv no pieciem uzņēmumiem, kuru tirgus daļas ir attiecīgi 40 %, 20 %, 15 %, 15 % un 10 %, HHI ir 2 550 (40² + 20² + 15² + 15² + 10² = 2 550). HHI līmenis variē no vērtībām, kas tuvas nullei (sadrūmstalatā tirgū) līdz 10 000 (absolūta monopola gadījumā).

⁹¹ Ziņojums, 77. lpp

⁹² Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanās novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (2008/C 265/07), 10. punkts.

⁹³ Turpat, 11. punkts.

⁹⁴ Turpat, 13. punkts

- iegādāties vienuviet⁹⁵.
- 200 KP 2018. gada tirgus uzraudzībā par kompensējamo zāļu izplatīšanā un ar to saistītajiem iespējamajiem konkurences ierobežojumiem⁹⁶ (turpmāk – 2018. gada tirgus uzraudzība), secināja, piemēram, ka vertikāli integrētai zāļu lieltirgotavai ir ekonomiskā interese nodrošināt zāļu izplatīšanu un pieejamību primāri savā vertikāli integrētajā aptieku tīklā, kā arī konstatēja, ka tirgū nav tirgus dalībnieku, kuri varētu izdarīt efektīvu konkurences spiedienu uz AS “RECIPE PLUS”. Zāļu ražotāji dod priekšroku slēgt tiešus piegādes līgumus ar lielākām lieltirgotavām. Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības vertikāla integrācija pastiprina lieltirgotavas tirgus varu pret neintegrētiem konkurentiem un var radīt priekšrocības piegādes līgumu noslēgšanā ar ražotājiem u.c. KP papildus secināja, ka vertikālās integrācijas esība un ierobežots tiešo līgumu skaits (līdz pat ekskluzivitātei) rada konkurējošo aptieku izslēgšanas risku.
- 201 Savukārt 2019. gada KP tirgus uzraudzībā par zāļu cenu veidošanos un iespējamajiem konkurences ierobežojumiem, kas ietekmē zāļu finansiālo pieejamību (turpmāk – 2019. gada ziņojums)⁹⁷ tika konstatēta vertikālās integrācijas ietekme uz zāļu cenām. Proti, cenu veidošanas mehānisms normatīvajā regulējumā veicina lieltirgotavas interesi piedāvāt un realizēt dārgākas zāles, ko tai skaitā var veicināt uzņēmumu vertikālā integrācija. Papildus KP secināja, ka kompensējamo zāļu cenu veidošanas regulējumam ir pretrunīga iedarbība uz tirgus dalībnieku motivāciju samazināt zāļu cenu – ir mehānismi, kas veicina ražotāja cenu samazināšanu, un vienlaikus pastāv tādi, kas neveicina zāļu cenu samazināšanos. Šī iedarbība atkarīga no cenu un ieņēmumu veidošanās lieltirgotavu līmenī. Ieņēmumu noteikšana proporcionāli ražotāja cenai veicina lieltirgotavu motivāciju (tajā skaitā caur vertikālo integrāciju – ar ārstniecības iestādēm/aptiekām) izplatīt dārgākas zāles starp analogām.
- 202 2018. gada tirgus uzraudzībā un 2019. gada ziņojumā secinātais par iespējamajām problēmām farmācijas tirgū, kas saistītas ar uzņēmumu vertikālās integrācijas negatīvajām sekām farmācijas tirgū ir ņemamas vērā Lietas izskatīšanā, jo ir saistītas ar zāļu pieejamību patērētājiem un zāļu cenām.
- 203 Papildus KP ieguva informāciju no tirgus dalībniekiem par apvienošanās iespējamo ietekmi uz medikamentu (zāļu) ražošanas un farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgiem. Vairāki tirgus dalībnieki norādīja, ka apvienošanās rezultātā nevar rasties riski konkurencei un/vai apvienošanās neietekmēs minētos tirgus dalībniekus⁹⁸.
- 204 Dažās atbildēs tirgus dalībnieki norādīja vairākus iespējamus konkurences riskus, kas var rasties apvienošanās rezultātā. Piemēram, tirgus dalībnieki norāda, ka apvienošanās rezultātā var būt ierobežota pieeja RFF vai Olainfarm ražotajām zālēm, tirgus dalībnieki arī norādīja informāciju par medikamentiem, kuri varētu tikt uzskatīti par unikāliem⁹⁹.
- 205 Tirgus dalībnieku ieskatā, apvienošanās dalībnieki var gūt priekšrocības pret pārējiem tirgus dalībniekiem, saņemot ietaupījumus un palielinot apjomus esošajam kapitālam, kā rezultāts iespējams var izveidoties monopols, jo viens uzņēmums, kas veiksmīgi rīko savas apvienošanas

⁹⁵ Turpat 14. punkts

⁹⁶ KP Tirgus uzraudzības noslēguma ziņojums “Kompensējamo zāļu izplatīšana un ar to saistītie iespējamie konkurences ierobežojumi”. Pieejams:

https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/kp_old/local/documents/20180823_Komp%20z%C4%81%C4%BCu%20TU_public%C4%93%C5%A1anai_izlabot%C4%81%20versija.pdf

⁹⁷ KP Ziņojums “Zāļu cenu veidošanās un iespējamie konkurences ierobežojumi, kas ietekmē zāļu finansiālo pieejamību”. Pieejams:

https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/kp_old/local/documents/Z%C4%81%C4%BCu%20cenu%20veido%C5%A1anas%20TU.pdf

⁹⁸ SIA “JELGAVFARM” 29.03.2022. vēstule. SIA “HOMEOPĀTIJA” 01.04.2022. vēstule Nr.01/04.

⁹⁹ SIA “MAGNUM MEDICAL” 04.04.2022. vēstule Nr. 1-2/81; SIA “EUROAPTIEKA” 01.04.2022. vēstule Nr.IEA\C\22-4.

- un pārņemšanas stratēģijas, pakāpeniski var pārņemt arī citus lielākus savus konkurentus¹⁰⁰.
- 206 Kā arī, tirgus dalībnieku ieskatā, apvienošanās var novest pie straujāka cenu pieauguma attiecībā uz tiem medikamentiem un tehnoloģijām, kas ir unikālas¹⁰¹.
- 207 Kā viens no būtiskākajiem konkurences riskiem, kas tika norādīts vairāku tirgus dalībnieku sniegtajā informācijā, ir saistīts ar SIA "LATVIJAS APTIEKA" pievienošanu SFA aptieku tīklam. Vēstulēs norādīts, ka pastāv risks SIA "LATVIJAS APTIEKA" sadarbības pārtraukšanai ar citām zāļu lieltirgotavām, apvienošanās dalībnieku rīcībā esošo produktu izplatīšanu tikai savā aptieku tīklā, dominējošas ietekmes pār farmācijas tirgu iegūšanu, patērētāja iespēju saņemt apvienošanās dalībnieku tieši vai netieši kontrolētajos uzņēmumos ražotos medikamentus un/vai medicīnas preces tikai apvienošanās dalībnieku aptiekās u.c.¹⁰²
- 208 KP secina, ka būtiskākie riski, ko saskata tirgus dalībnieki, ir saistīti ar iespējamu konkurentu norobežošanu, kas var mazināt citu konkurentu vēlēšanos ienākt tirgū vai paplašināt darbību. Papildu, tirgus dalībnieku ieskatā, tie var nonākt neizdevīgākā stāvoklī attiecībā pret apvienošanās dalībniekiem.
- 209 KP norāda, ka konkurentu norobežošana ir konkurences kavētāja, ja apvienošanā iesaistītie uzņēmumi un, iespējams, arī daži no to konkurentiem, tās rezultātā var rentabli paaugstināt no patērētājiem prasīto cenu. Vērtējot tirgus dalībnieku sniegtos viedokļus un KP 2018. gada tirgus uzraudzībā un 2019. gada ziņojumā secināto, KP norāda, ka zāļu ražošanas un izplatīšanas tirgus Latvijā ir stingri regulēts un farmāciju regulējošos normatīvajos aktos ir atrodami kontroles mehānismi, kas ierobežo tirgus dalībnieku iespēju veikt norobežošanu attiecībā pret konkurentiem. Noteikumos Nr. 803 ir nostiprināti zāļu cenu veidošanās nosacījumi, kas ierobežo tirgus dalībnieku iespēju koordinēt produktu cenas, kā arī darbojas, kā mehānisms, kas var liecināt par iespējamām problēmām, kas saistītas ar zāļu cenām un to nepamatotu kāpumu.
- 210 Savukārt Ministru kabineta 26.06.2007. noteikumi Nr.416 "Zāļu izplatīšanas un kvalitātes kontroles kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.416) 12.8. apakšpunkts uzliek par pienākumu gan zāļu ražotājiem gan zāļu lieltirgotavām nodrošināt pienācīgu un nepārtrauktu zāļu piegādi aptiekām, kuras saņēmušas speciālu atļauju (licenci) aptiekas atvēršanai (darbībai), un personām, kurām ir atļauts piegādāt zāles, lai nodrošinātu pacientu vajadzības. Līdz ar to KP secina, ka konkurējošās zāļu lieltirgotavas var iegādāties zāles no Olainfarm kā zāļu ražotāja, neveicot to iegādi no vertikāli integrētas zāļu lieltirgotavas, tai pašā laikā šis pienākums attiecas arī uz vertikāli integrēto zāļu lieltirgotavu.
- 211 KP secina, ka Noteikumu Nr. 416 izpratnē zāļu ražotājs ir zāļu vairumtirgotājs un šo noteikumu 12.9. apakšpunktā ir noteikts pienākums zāļu vairumtirgotājiem zāles, kuras pieprasa steidzami piegādāt un kuras atrodas zāļu krājumā, piegādāt pēc iespējas ātrāk, ņemot vērā attālumu līdz piegādes vietai. Papildus zāles, kuras ir iekļautas kompensējamo zāļu sarakstā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ārstēšanai paredzēto zāļu iegādes izdevumu kompensācijas kārtību, pēc aptiekas pieprasījuma ir jāpiegādā aptiekai 24 stundu laikā.
- 212 KP arī konstatē, ka kopš 01.04.2020. Noteikumos Nr. 416 ir stājies spēkā 149.¹ punkts, kurā noteikta prasība ZVA savā tīmekļa vietnē norādīt, informāciju par atlikušajiem Latvijas tirgum paredzētajiem kopējiem konkrēto zāļu krājumiem¹⁰³. Minētais punkts ir pieņemts, lai pārraudzītu zāļu krājumus valstī, laikus konstatētu un mazinātu zāļu nepieejamības riskus, kā arī novērstu zāļu mākslīgas nepieejamības situācijas. Minētais punkts risina KP 2018. gada

¹⁰⁰ SIA farmaceitiskā firma "ANISS" 26.04.2022. vēstule Nr. 07-04-2022.

¹⁰¹ AS "Grindeks" 04.04.2022. vēstule Nr. 07-37-595.

¹⁰² SIA "ELVIM" 30.03.2022. vēstule Nr. 1.22/V-05; SIA "TAMRO" 25.03.2022. vēstule Nr. LV-T-1.3-22/69; 04.04.2022. AS "Grindeks" vēstule Nr. 07-37-595; SIA "Roche Latvija" 04.04.2022. vēstule Nr. 46/04-2022. SIA "LMP" 08.04.2022. vēstule.

¹⁰³ ZVA mājas lapa, Lieltirgotavu atlikušie krājumi. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/lv/pazinot-par-zalu-piegades-partraukumu/lieltirgotavu-atlikusie-krajumi>

uzraudzībā konstatēto, un, aptiekām pasūtot zāles no zāļu lieltirgotavām, ir iespējas objektīvi pārliecināties, vai piegādātāja noliktavā ir nepieciešamais zāļu daudzums, kas izslēdz vai būtiski ierobežo citu tirgus dalībnieku norobežošanu savām ekonomiskām interesēm nodrošināt ar zālēm primāri vertikāli integrētās sava tīkla aptiekas.

- 213 Papildus, KP ieskatā, grozījumi Ministru kabineta 31.10.2006. noteikumos Nr.899 “Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība”, kas saistīti ar pienākumu kompensējamo medikamentu receptē norādīt tikai zāļu aktīvo vielu, risina jautājumu, kas saistīts ar kompensējamo zāļu cenām lieltirgotavu līmenī un mazina lieltirgotavu motivāciju (tajā skaitā caur vertikālo integrāciju – ar ārstniecības iestādēm/aptekām) izplatīt dārgākas zāles starp analogām.
- 214 KP norāda, ka tirgus dalībnieku norādītie riski konkurencei ir ierobežoti ar normatīvajos aktos iekļautajiem mehānismiem (regulēta cena, pienākums nodrošināt ar zālēm, informācijas sniegšana par zāļu atlikumiem u.c.), kas apgrūtina vai izslēdz konkurentu norobežošanas iespējas vai sniedz iespēju atbildīgajām iestādēm konstatēt iespējamu konkurentu norobežošanu.
- 215 Papildus, KP ieskatā, pastāv maza ticamība, ka apvienotais uzņēmums ar savu rīcību vēlēšies piedzīvot savu produktu pārdošanas apjoma samazināšanos kādā ļoti rentablā tirgū, lai iegūtu tirgus daļas citā tirgū, kur apgrozījums ir relatīvi niecīgs un peļņa neliela.
- 216 KP norāda, ka, lai arī 2018. gada tirgus uzraudzībā KP konstatēja, ka tirgū nav tirgus dalībnieku, kuri varētu izdarīt efektīvu konkurences spiedienu uz AS “RECIPE PLUS”, kopš 2018. gada AS “RECIPE PLUS” tirgus daļas ir kritušās no (*) [30-40] % līdz (*) [20-30] % 2021. gadā un apvienošanās dalībnieku rīcībā ir aptuveni 29 % no Latvijā strādājošām aptiekām, līdz ar to ir maz ticams, ka apvienotais tirgus dalībnieks norobežosies no 71 % no farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības (aptiekās) tirgu, kuros varētu tirgot apvienošanās dalībnieku produktus.
- 217 Apvienošanās dalībnieki Ziņojumā norāda, ka apvienošanās rezultātā Olainfarm būs iespēja piesaistīt lielākus finanšu resursus un ieguldīt ražošanas iekārtu un procesu uzlabošanā, spēcīnāt eksportu un iekšējo medikamentu ražošanu un izplatīšanu. Apvienošanās dalībnieku ieskatā, apvienošanās rezultātā nav sagaidāms, ka samazināsies RFF vai Olainfarm ražošanas apjomi, jo abu uzņēmumu ražotā produkcija nepārklājas. RFF ražo vairāk tinktūras, bet Olainfarm pamatā ražo ģenēriskās zāles. Ziņojumā norādīts, ka nav pamata uzskatīt, ka patērētājs cietīs no izmaiņām ražoto produktu apjomos vai no kāda produkta atsaukšanas no tirgus sakarā ar to, ka apvienošanās dalībnieku portfelī ir vienādas zāles.¹⁰⁴
- 218 Papildus AB CITY norāda, ka apvienošanās mērķis ir radīt mūsdienīgu, konkurētspējīgu ražošanas procesu gan Olainfarm un Silvanols, gan AB CITY saistītajā sabiedrībā RFF, ko plānots panākt, investējot līdzekļus ražošanas automatizācijā un attīstībā un jaunu produktu izstrādē. Ziņojumā norādīts, ka ir paredzams būtisks ražošanas apjoma pieaugums, kas savukārt varētu samazināt ražošanas izmaksas, jo, pieaugot ražošanas apjomiem, fiksētās izmaksas (piemēram, amortizācija, darba algas, biroja izmaksas) samazināsies attiecībā pret saražoto medikamentu vienību. Ņemot vērā apgrozījuma pieaugumu, palielināsies rentabilitātes rādītāji, kas dos iespēju investēt līdzekļus jaunu produktu izstrādē un produktu portfeļa paplašināšanā.¹⁰⁵ Minētie apstākļi ļaus apvienotajam tirgus dalībniekam kļūt konkurētspējīgākam gan vietējā, gan arī starptautiskos tirgos un piedāvāt pircējiem konkurētspējīgākas cenas.
- 219 Izvērtējot AB CITY sniegto informāciju, KP nekonstatē apvienotā dalībnieka ieguvumus gadījumā, ja tas censtos norobežot tirgus dalībniekus no Olainfarm vai cita uzņēmumu grupā

¹⁰⁴ Ziņojums, 236. lp.

¹⁰⁵ Ziņojums, 238. lp.

esoša uzņēmuma ražotās produkcijas. Konkurentu norobežošana ir apgrūtināta ar normatīvajos aktos nostiprinātajām kontroles mehānismiem un prasībām zāļu ražotājiem un vairumtirgotājiem, kā arī apvienotais dalībnieks potenciāli var zaudētu būtisku daļu no zāļu mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā, kurā varētu tikt izplatīti viņu ražotie produkti.

- 220 KP arī nekonstatē apvienošanās dalībnieku iepriekšēju darbību, kas liecinātu par citu tirgus dalībnieku norobežošanu no to ražotiem medikamentiem, piemēram, KP secina, ka Lietas izskatīšanās gaitā RFF ražotā produkcija ir pieejama lielāko Latvijas aptieku tīklu interneta aptiekās, dažās pat lētāk kā vertikāli integrēta uzņēmuma SFA interneta aptiekā¹⁰⁶.
- 221 Lai gan apvienošanās dalībnieki ir vieni no lielākajiem Latvijas zāļu ražotājiem un AS “RECIPE PLUS” pēc apgrozījuma ir lielākais zāļu vairumtirgotājs Latvijas tirgū un, konkurentu ieskatā, apvienošanās dalībnieki ražo unikālus medikamentus, KP ieskatā, tas nerada apvienošanās dalībniekiem tādu tirgus varu, kas spēj būtiski ietekmēt zāļu pieejamību un cenu Latvijas teritorijā, kā arī SIA “Latvijas aptieka” kapitāldaļas tiks nodotas ar apvienošanās dalībniekiem nesaistītajai trešai personai.
- 222 Papildus KP iepriekš jau konstatēja, ka Latvijas zāļu tirgū 95 % medikamentu ir citu valstu ražotāju medikamentu, kā arī tirgus ir stingri regulēts, tirgū darbojas kontroles mehānismi, kas ierobežo tirgus dalībnieku norobežošanu, kā arī zāļu vairumtirdzniecības un zāļu ražošanas tirgos pastāv iespēja jaunu konkurentu ienākšanai, jo normatīvie akti neierobežo tirgus dalībnieku skaitu. Apvienošanās dalībnieku lielākie konkurenti darbojas uzņēmumu grupās, kuriem ir vertikāli integrēta darbība un šie uzņēmumi ir būtiski tirgus dalībnieki, kas izdara konkurences spiedienu uz apvienošanas dalībniekiem.
- 223 Ziņojumā papildus norādīts, ka ir paredzama apvienošanās dalībnieku zināšanu saplūšana un administrēšanas efektivizēšana pārdošanas jomā, kas sniegs iespēju optimizēt izmaksas arī pārdošanā. Minētie apstākļi ļaus apvienotajam tirgus dalībniekam kļūt konkurētspējīgākam gan vietējā, gan arī starptautiskos tirgos un piedāvāt arī pircējiem konkurētspējīgākas cenas.¹⁰⁷
- 224 Ziņojumā AB CITY norāda, ka ir ieinteresēta nodot sagaidāmos ieguvumus sabiedrībai, lai saglabātu konkurētspēju tirgū situācijā, kad visās apvienotā tirgus dalībnieka ražoto produktu grupās ir ievērojams skaits konkurentu un konkurējošu produktu. Apjomradīti ieguvumi samazina produkta vidējās cenas, kas sniedz iespēju saglabāt patērētājiem pieejamas medikamentu cenas.¹⁰⁸
- 225 KP konstatē, ka Lietā esošā informācija papildus norāda, ka apvienošanās ir pamatojama ar efektivitātes kritērijiem – ražojumu integrācija vienā uzņēmumā var sniegt būtisku efektivitātes paaugstinājumu un pozitīvi ietekmēt konkurenci. Vertikālās attiecībās savstarpējās papildināšanas rezultātā var palielināties uzņēmumu ražošanas apjomi, samazināties izdevumi, kas rodas, produktiem nonākot līdz galapatērētājiem, kas potenciāli var pozitīvi ietekmēt uzņēmumu ražoto un piedāvāto produktu cenas galapatērētājiem.
- 226 Papildus KP norāda, ka fakts, ka apvienošanās ietekmē konkurentus, pats par sevi nav problēma. Svarīga ir ietekme uz efektīvu konkurenci, nevis tikai ietekme uz konkurentiem vienā un tajā pašā piegādes ķēdes līmenī. Fakts, ka konkurentiem kaitē apvienošanās izraisītā efektivitāte, pats par sevi nevar radīt bažas par konkurenci¹⁰⁹.
- 227 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP nesaskata apstākļus, kas var ietekmēt esošo konkurences struktūru vai ierobežot konkurenci vertikāli ietekmētajos zāļu ražošanas, vairumtirdzniecības

¹⁰⁶ Piemēram, RFF sirds pilienu iekšķīgai lietošanai 90 ml cena SFA – 3.81 *euro*, SIA “AZETA” – 3,59 *euro*, SIA “HOMEOPĀTIJA” – 3,84 *euro*, SIA “PANPHARMACY” – 3.65 *euro*. ZVA norādītā maksimālā cena – 3.93 *euro* [aplūkots 10.05.2022.]

¹⁰⁷ Turpat.

¹⁰⁸ Ziņojums, 239. lpp

¹⁰⁹ Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (2008/C 265/07), 16. punkts

un mazumtirdzniecības tirgos vai citus kritērijus, kas nav pamatojami ar apvienošanās dalībnieku norādītajiem efektivitātes ieguvumiem.

13. VESELĪBAS APRŪPES (ĀRSTĒŠANAS) PAKALPOJUMU TIRGUS RĪGAS REĢIONĀ

- 228 Veselības aprūpe mājās ir medicīniska aprūpe, kas ietver noteiktu veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu pacientiem viņu dzīvesvietā¹¹⁰. KP praksē¹¹¹ secināts, ka Rīgas reģionā joprojām savu darbību veic tādi būtiski konkurenti kā VSIA “Bērnu klīniskā universitātes slimnīca”, VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, SIA “Rīgas 1. slimnīca”, SIA “Rīgas 2. slimnīca”, SIA “Veselības centrs Biķernieki”, SIA “Veselības centrs 4”, SIA “Dziedniecība”, SIA “ARS” u.c.
- 229 KP secina, ka veselības aprūpes pakalpojumu tirgus struktūra un tās dalībnieki nav būtiski mainījušies kopš KP praksē iepriekš veiktā izvērtējuma, jo AS “VESELĪBAS CENTRU APVIENĪBA” (turpmāk – VCA) veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgā darbojas liels ar VCA konkurējošo uzņēmumu skaits, tajā skaitā, vairākas reģionālās slimnīcas.
- 230 Tabulā Nr. 6 ir attēlotas Ziņojumā sniegtās apvienošanās dalībnieku tirgus daļas sekundārās veselības aprūpes tirgū Rīgas reģionā, iekļaujot informāciju par veselības aprūpi mājās Rīgas reģionā.

Tabula Nr. 6

Apgrozījums (euro) un tirgus daļa (%) sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu un aprūpes mājās Rīgas reģionā¹¹²

Uzņēmuma nosaukums	Apgrozījums (euro) un tirgus daļa procentos					
	2019		2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
AS “Veselības centru apvienība”	15 186 788,35	9,83 %	16 600 672,97	9,26 %	18 347 039,51	8,51 %
SIA “Klīnika DiaMed”	630 801,32	0,4 %	573 786,00	0,32 %	497 567,61	0,23 %
SIA “OlainMed”	383 166,38	0,24 %	392 905,51	0,21 %	335 455,25	0,16 %
AS “Aprūpes birojs”	1 728 297,00	1,11 %	1 897 342,00	1,05 %	1 673 994,60	0,78 %
SIA “Dzelzceļa veselības centrs”	497 294,93	0,32 %	561 265,83	0,31 %	995 163,20	0,46 %
SIA “Klīnika EGV”	276 731,95	0,17 %	260 017,16	0,14 %	430 097,21	0,2 %
KOPĀ	18 703 079,93	12,11 %	20 285 989,47	11,32 %	22 279 317,38	10,33 %

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 231 Ziņojumā norādīts¹¹³, ka apgrozījumu un tirgus daļu aprēķināšanai tika izmantoti publiski dati

¹¹⁰ NVD mājas lapas sadaļa Veselības aprūpe mājās. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/veselibas-aprupe-majas>

¹¹¹ KP 14.08.2014. lēmums Nr.40A POLIKLĪNIKA, VESELĪBAS CENTRU APVIENĪBA. Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/AWvqOArg33.pdf>

¹¹² Dati iegūti no Nacionālā veselības dienesta mājas lapā pieejamajiem “Pārskats par noslēgtiem līgumiem un veikto sekundārās ambulatorās veselības aprūpes (SAVA) darba apjomu” un “Veiktie pakalpojumi veselības aprūpei mājās”. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/arhivs>

¹¹³ Ziņojums 112. l.p.

no NVD mājaslapas par veselības aprūpes pakalpojumiem, kas ir pilnībā vai daļēji finansēti no valsts budžeta. Šie dati neatspoguļo patieso tirgus lielumu un tā daļas, bet tomēr indikatīvi norāda uz tirgus dalībnieku lielumiem un to daļām.

- 232 Tabulā Nr. 7 apkopota informācija no tirgus dalībnieku publiskajiem gada pārskatiem par aptuvenajām apvienošanās dalībnieku tirgus daļām veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā pēc apgrozījuma.

Tabula Nr. 7

Apgrozījums (euro) un tirgus daļa (%) veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā

Veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēja nosaukums	2018		2019		2020	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
AS "Veselības centru apvienība"	26 226 245	8,60 %	31 781 499	8,95 %	34 659 305	8,89 %
SIA "Klīnika DiaMed"	1 871 412	0,61 %	2 250 524	0,63 %	2 219 471	0,57 %
SIA "OlainMed"	675 289	0,22 %	796 007	0,22 %	777 959	0,20 %
AS "Aprūpes birojs"	1 634 893	0,54 %	1 963 294	0,55 %	2 362 246	0,61 %
SIA "Dzelzceļa veselības centrs"	1 877 627	0,62 %	2 089 814	0,59 %	1 873 245	0,48 %
SIA "Klīnika EGV"	1 805 779	0,59 %	2 314 465	0,65 %	2 127 889	0,55 %
SIA "Rīgas zobārstniecība"	920 822	0,30 %	956 332	0,27 %	925 889	0,24 %
SIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca"	104 982 580	34,41 %	118 730 903	33,44 %	128 686 157	33,02 %
SIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"	118 515 728	38,84 %	142 203 164	40,05 %	164 767 119	42,28 %
SIA "Rīgas 1. slimnīca"	17 202 715	5,64 %	19 158 747	5,40 %	18 880 972	4,84 %
SIA "Rīgas 2. slimnīca"	6 355 272	2,08 %	7 205 588	2,03 %	7 463 823	1,92 %
SIA "Veselības centrs Bīķernieki"	1 769 914	0,58 %	2 088 424	0,59 %	2 118 173	0,54 %
SIA "Veselības centrs 4"	21 288 891	6,98 %	23 566 336	6,64 %	22 887 417	5,87 %
KOPĀ	305 127 167	100,00 %	355 105 097	100,00 %	389 749 665	100,00 %

Avots: Uzņēmumu reģistra dati

- 233 Pamatojoties uz Tabulā Nr. 7 apkopotajiem datiem, AB CITY tirgus daļa veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā 2018. gadā bija 10,64 %, 2019. gadā – 11,01 % un 2020. gadā – 10,76 %. Ievērojot konkurentu apgrozījumu dinamiku, kā arī Tabulā Nr. 7 apkopoto informāciju, KP uzskata, ka tirgus daļa nevarēja 2021. gadā pieaugt būtiski, salīdzinot ar 2018., 2019. un 2020. gadu. Jāņem vērā arī, ka aprēķinā nav iekļauti vairāku citu konkurentu apgrozījumi, tātad AB CITY precīza tirgus daļa veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Latvijā ir vēl mazāka.
- 234 Izvērtējot Tabulā Nr. 6 un Tabulā Nr. 7 apkopoto informāciju, KP secina, ka apvienošanās

rezultātā tās dalībnieku tirgus daļu pieaugums nepārsniegs 1 % robežu veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā.

- 235 Lai arī AB CITY iesniegtie NVD dati un KP apkopotie dati no publiskajiem gada pārskatiem neatspoguļo patieso tirgus lielumu, tie ir pietiekami indikatīvi, lai KP varētu secināt, ka apvienošanās rezultātā apvienotais tirgus dalībnieks nespēs būtiski ietekmēt veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgu Rīgas reģionā, jo apvienošanās rezultātā tirgus daļu pieaugums nesasnies pat 1 %.
- 236 EK vairākkārt dažādu apvienošanās lietu ietvaros ir saskārusies ar nelielu tirgus daļu pieaugumu, norādot, ka 1 līdz 5 % tirgus daļas pieaugums nav pietiekami nozīmīgs, lai ļautu tirgus dalībniekam nostiprināt dominējošo stāvokli¹¹⁴.
- 237 Ņemot vērā minēto, KP secina, ka apvienošanās nerada vai nenostiprina AB CITY dominējošo stāvokli un neizraisīs negatīvas sekas veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā.

14. LABORATORISKO IZMEKLĒJUMU PAKALPOJUMU TIRGUS RĪGAS REĢIONĀ

- 238 Ziņojumā norādīts¹¹⁵, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus sniedz abu apvienošanās dalībnieku saistītās sabiedrības – AB CITY saistītā sabiedrība SIA “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” sniedz laboratorisko, histoloģisko izmeklējumu un analīžu materiālu pieņemšanas un analīzes pakalpojumus, bet SIA “OlainMed” pieņem tikai materiālu analīžu veikšanai, bet pati izmeklējumus neveic. Rīgas reģionā darbojas 27 SIA “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” analīžu pieņemšanas punkti.
- 239 Tabulā Nr. 8 ir attēlotas Ziņojumā sniegtās SIA “CENTRĀLĀ LABORATORIJA” tirgus daļas laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā, kuras aprēķinātas, izmantojot NVD pieejamos datus.

Tabula Nr. 8

SIA “Centrālā laboratorija” apgrozījums (euro) un tirgus daļa (%) laboratorisko pakalpojumu tirgū Rīgas reģionā¹¹⁶

Pakalpojums	Apgrozījums (euro) un tirgus daļa procentos					
	2019		2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
Laboratoriskie pakalpojumi	9 669 060,00	32,36 %	10 667 448,00	34,66 %	10 678 212	30,42 %
Histoloģiskie pakalpojumi	292 408,00	15,32 %	409 423,00	21,39 %	431 081	1,23 %
Mutāciju noteikšana audzēju šūnās	-	-	-	-	-	-
Reto slimību diagnostika	-	-	-	-	-	-
References laboratorija	-	-	-	-	-	-
COVID-19	-	-	6 089 716,66	39,66 %	-	-

¹¹⁴ The EU Merger Regulation: Substantive Issues, Fifth Edition, A. Lindsay, A. Berridge, Sweet & Maxwell, 2017., 229. lpp.

¹¹⁵ Ziņojums, 126. lpp.

¹¹⁶ Dati iegūti no Nacionālā veselības dienesta mājas lapā pieejamajiem “Pārskats par noslēgtiem līgumiem un veikto sekundārās ambulatorās veselības aprūpes (SAVA) darba apjomu” un “Veiktie pakalpojumi veselības aprūpei mājās”. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/arhivs>

KOPĀ no visiem pakalpojumiem	9 961 468	27,65 %	17 166 587,66	32,77 %	11 109 293	31,65 %
-------------------------------------	------------------	----------------	----------------------	----------------	-------------------	----------------

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 240 Ziņojumā norādīts, ka par pamatu tirgus daļu aprēķinam ņemti NVD pārskati par noslēgtiem līgumiem un veikto darba apjomu laboratoriskiem un histoloģiskiem pakalpojumiem Rīgas nodaļā. Ziņojumā papildus norādīts, ka dati par references laboratoriju un COVID-19 nav iekļauti NVD pārskatos par 2021. gadu, līdz ar to tie netiek atspoguļoti tabulā.
- 241 AB CITY norāda¹¹⁷, ka SIA “OlainMed” apgrozījums no laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas 2020. gadā bija mazāks par (*) *euro* un tas veidoja mazāk par (*) [1-10] % no kopējā uzņēmuma apgrozījuma. Savukārt 2019. gada šī apgrozījuma daļa bija mazāk par (*) *euro* un 2018. gadā mazāk par (*) *euro*, kas veido mazāk nekā (*) [<1] % no lielākā laboratorisko pakalpojumu sniedzēja SIA “E. Gulbja laboratorija” apgrozījuma. Minētais liecina, ka SIA “OlainMed” tirgus daļa ir vēl mazāka par [<1] % no kopējā tirgus lieluma. (*)¹¹⁸.
- 242 Lai arī NVD dati neatspoguļo patieso tirgus lielumu, KP ieskatā, Ziņojumā sniegtā informācija ir pietiekama, lai secinātu, ka apvienošanās rezultātā neradīsies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kas varētu radīt negatīvas sekas un mazināt konkurenci ietekmētajā tirgū. It sevišķi arī tāpēc, ka jau šobrīd SIA “OlainMed” veic tikai analīzes materiāla savākšanu, (*), un SIA “OlainMed” apgrozījums, kas saistīts ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu Rīgas reģionā nesasniedz (*) [<1] % no kopējā tirgus.

15. UZTURA BAGĀTINĀTĀJU RAŽOŠANAS, VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

- 243 Uztura bagātinātāju reģistrā¹¹⁹ ir reģistrēti ap 8500 Latvijā izplatīti uztura bagātinātāji. Tie tiek ražoti dažādos pagatavošanas veidos: kapsulās, tabletēs, sīrupos, pilienos, ampulās, tējās un dažādos fasējuma vienības lielumos, kā arī dažādos iepakojuma vienības lielumos.
- 244 Ziņojumā ir sniegta informācija¹²⁰ par uztura bagātinātāju reģistrā reģistrēto uztura bagātinātāju skaitu, kuriem kā ražotājs vai atbildīgais uzņēmums reģistrēts ar apvienošanās dalībniekiem saistītās sabiedrības. Minētā informācija apkopota Tabulā Nr. 9.

Tabula Nr. 9

Uztura bagātinātāju skaits, kam apvienošanās dalībnieki reģistrēti kā ražotājs vai atbildīgais uzņēmums

Uzņēmuma nosaukums	Uztura bagātinātāju skaits, kuriem reģistrēts kā ražotājs	Uztura bagātinātāju skaits, kuriem reģistrēts kā atbildīgais uzņēmums
RFF	56	58
AS “RECIPE PLUS”	0	167
Silvanols	92	84

¹¹⁷ Ziņojums, 131. lp.

¹¹⁸ Ziņojums, 134. lp.

¹¹⁹ Pārtikas veterinārais dienests, Uztura bagātinātāju reģistrs. Pieejams <https://registri.pvd.gov.lv/ub/dati?page=435>

¹²⁰ Ziņojums, 141. lp.

Olainfarm	5	19
SIA "LATVIJAS APTIEKA"	24	46
SIA "JONNEX-FARMA"	77	91
Kopā	254	465

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 245 Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju un pieļaujot, ka katrs ražotais un izplatītais produkts ir individuāls produkts, apvienošanās dalībnieki tirgū izplata 719 dažādus produktus, kā arī apvienošanās dalībnieki ir reģistrēti kā ražotāji vai kā atbildīgais uzņēmums 8,46 % no Latvijā reģistrētajiem un izplatītajiem uztura bagātinātājiem.
- 246 Apvienošanās dalībnieki ir iesnieguši informāciju par uztura bagātinātāju kopējā tirgus lielumu Latvijā, izmantojot PharmaZOOM¹²¹ datubāzi, kā arī apvienošanās dalībnieku iespējamām tirgus daļām attiecībā pret kopējo uztura bagātinātāju tirgu. Minēto informāciju KP ir apkopojusi Tabulā Nr. 10.

Tabula Nr. 10

Uztura bagātinātāju vairumtirdzniecības Latvijas teritorijā tirgus daļas %

Uzņēmuma nosaukums	2018	2019	2020	2021
SIA "JONNEX-FARMA"	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %
RFF	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %
Silvanols	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %
Olainfarm	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
AS "RECIPE PLUS"	[30-40] %	[30-40] %	[20-30] %	[] ¹²²
Kopā	[40-50] %	[40-50]	[40-50]	-

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 247 KP Lietas izpētes gaitā, konstatēja, ka Latvijā neviens neapkopo precīzu informāciju par uztura bagātinātāju tirgus lielumu, tai skaitā neapkopo informāciju par uztura bagātinātāju ražošanu, uztura bagātinātāju vairumtirdzniecību un uztura bagātinātāju mazumtirdzniecību. Lai iegūtu informāciju par apvienošanās dalībnieku iespējamo tirgus daļu lielumu uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū, KP lūdza tirgus dalībniekiem sniegt informāciju par to apgrozījumiem uztura bagātinātāju ražošanā, vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā.
- 248 KP Tabulā Nr. 11 ir apkopojusi saņemto un tai pieejamo informāciju par uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības tirgu 2019. un 2020. gadā, kā arī tirgus daļām attiecībā pret Ziņojumā sniegto informāciju.

¹²¹ PharmaZOOM ir UAB "SoftDent" piedāvātais rīks, kas sevi pozicionē kā rīku, kas paredzēts tirgus datu izmaiņu uzraudzībai un ir saistīts ar farmācijas tirgiem dažādās valstīs. PharmaZOOM ir datu apstrādes programmatūra, kas sniedz iespēju analizēt farmācijas tirgus dinamiku. PharmaZoom mājas lapa. [aplūkots 10.05.2022.]

¹²² Nav informācijas

Apgrozījums (euro) uztura bagātinātāju vairumtirdzniecībā un tirgus daļas %

Uzņēmuma nosaukums	Apgrozījums (euro) un tirgus daļa procentos			
	2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
AS "RECIPE PLUS"	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30]
SIA "JONNEX-FARMA"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
RFF	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
Silvanols	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
Olainfarm	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "Eurooptieka"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "MAGNUM MEDICAL"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "Tamro"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "Oribalt Rīga"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
AS "Grindeks"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
KOPĀ	(*)	-	(*)	-

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 249 Izvērtējot Tabulā Nr. 11 esošo informāciju, KP secina, ka apvienošanās dalībnieku tirgus daļas 2020. gadā uzturu bagātinātāju ražošanā un vairumtirdzniecībā attiecībā tikai pret 5 konkurentiem tirgū ir (*) [30-40] % AB CITY grupā esošajiem uzņēmumiem un (*) [1-10] % Olainfarm grupā esošajiem uzņēmumiem.
- 250 KP norāda, ka uztura bagātinātāji ir pārtika un uzņēmumam, kas Latvijā ražo vai izplata uztura bagātinātājus, ir jābūt reģistrētam PVD. KP ieguva PVD atvērtos datus no uztura bagātinātāju reģistra¹²³ un ieguva informāciju, ka uztura bagātinātāju reģistrā ir reģistrēti vairāk kā 600 unikāli uzņēmumi, kas ir reģistrēti kā uztura bagātinātāju ražotājs vai atbildīgais uzņēmums par uztura bagātinātāju izplatīšanu, importēšanu vai citu ar uztura bagātinātāju realizāciju saistītu darbību veikšanu Latvijā. Kā arī reģistrā ir atrodama informācija par 18 Latvijā reģistrētiem uztura bagātinātāju ražotājiem¹²⁴.
- 251 Izvērtējot iegūto informāciju un Tabulā Nr. 11 norādīto informāciju, KP secina, ka uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus Latvijā ir plašs un apvienošanās rezultātā ir sagaidāms neliels tirgus daļu pieaugums 1–5 % robežās. Papildus Ziņojumā¹²⁵ sniegta informācija, ka Olainfarm ir pieņēmis lēmumu neturpināt uztura bagātinātāju ražošanu.
- 252 KP konstatē, ka, lai arī tirgū darbojas vertikāli integrēti uzņēmumi, barjeras ienākšanai uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū nevar uzskatīt par būtiskām, jo tirgus dalībniekiem ir līdzvērtīga ekonomiska iespēja vienā un tai pašā teritorijā piedāvāt un realizēt preces, kas ir līdzās konkurentu precēm un tādējādi sacensties viena veida vai savstarpēji aizstājamu preču ražošanā vai realizācijā. Tirgū nav konstatējami būtiski administratīvie

¹²³ Pārtikas un veterinārais dienests, sadaļa "Atvērtie dati". Pieejams: <https://registri.pvd.gov.lv/open-data>

¹²⁴ Pārtikas un veterinārā dienesta mājas lapa, Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrs. Pieejams https://registri.pvd.gov.lv/ur/dati?act_id=21.7

¹²⁵ Ziņojums, 158. lp.

ierobežojumi, kas saistīti ar uztura bagātinātāju vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību. Būtiskākā barjera ienākšanai uztura bagātinātāju tirgū ir nepieciešamība pēc liela apjoma kapitālieguldījumiem, lai uzsāktu darbību uztura bagātinātāju ražošanā. Tomēr KP arī konstatē, ka uztura bagātinātāji bieži tiek ražoti, izmantojot kontraktražošanas pakalpojumus, līdz ar to tirgus dalībniekiem nav nepieciešama sava uztura bagātinātāju ražotne. Minēto apliecina arī Lietas gaitā iegūtā informācija no uztura bagātinātāju tirgus dalībniekiem. Tirgus dalībnieki norāda, ka uztura bagātinātāju tirgū izvēles iespējas palielinās, jo Latvijas tirgū arvien ienāk jauni produkti. Konkurences intensitāte veicina tirgus paplašināšanos. Farmācijas jomā darbojošies uzņēmumi norāda, ka uztura bagātinātāju pārdošanā ir konkurence starp zāļu lieltirgotavām vairumtirdzniecības līmenī un aptieku tīkliem mazumtirdzniecības līmenī, t.sk. tiešsaistes aptiekām. Kā lielākā tirgus barjera ir uzskatāma naudas līdzekļu ieguldīšana, lai uzsāktu ražošanas darbības.

- 253 Papildus izvērtējot saņemto tirgus dalībnieku informāciju, KP secina, ka uztura bagātinātāju tirgū nepastāv unikāli produkti, kas būtu uzskatāmi par neaizstājamiem, piemēram, aptiekām ir parādījušies daudz “*private label*” uztura bagātinātāji, ar kuriem aptieku tīkli nodrošina savus klientus. KP papildus secināja, ka uztura bagātinātāji bieži tiek ražoti kontraktražošanā, t.i. uzņēmumi pasūta produktu ražošanu citiem uzņēmumiem un pārdod zem sava brenda jeb “*private label*”.
- 254 KP norāda, ka, ja barjeras ienākšanai tirgū nav nozīmīgas, tad arī uzņēmumam ar ievērojamu tirgus daļu konkrētajā tirgū ir problemātiski ilgstoši vienpusēji ietekmēt cenas, jo jauni uzņēmumi ir spējīgi ienākt konkrētajā tirgū un radīt pietiekamu konkurences spiedienu cenu līmeņa kopējām izmaiņām. Arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*) norāda¹²⁶, ka tirgus barjeras ir viens no faktoriem, ar kuru palīdzību var noteikt konkrētajam uzņēmumam piemītošās tirgus varas apjomu.
- 255 Papildus EK savā praksē vairākkārt dažādu apvienošanās lietu ietvaros ir saskārusies ar nelielu tirgus daļu pieaugumu, norādot, ka 1 līdz 5 % tirgus daļas pieaugums nav pietiekami nozīmīgs, lai ļautu tirgus dalībniekam nostiprināt dominējošo stāvokli¹²⁷.
- 256 Ņemot vērā KP iegūto informāciju, KP var secināt, ka apvienošanās neizmainīs tirgus struktūru uztura bagātinātāju tirgū Latvijā, kā arī neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis uztura bagātinātāju tirgū, jo AB CITY apvienošanās rezultātā neiegūst ietekmi pār SIA “Latvijas aptieka”, uztura bagātinātāju tirgū darbojas liels skaits konkurentu, tirgū nav konstatējami unikāli vai neizvietojami produkti un apvienošanās rezultātā AB CITY ir sagaidāms neliels tirgus daļu pieaugumu 1–5 % robežās.

16. KOSMĒTIKAS LĪDZEKĻU RAŽOŠANAS, VAIRUMTIRDZNIECĪBAS UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGUS LATVIJAS TERITORIJĀ

- 257 Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju¹²⁸, KP secina, ka AB CITY uzņēmumi veic šādas darbības kosmētikas līdzekļu tirgū – RFF ražo kosmētikas līdzekļus un veic kosmētikas līdzekļu vairumtirdzniecību, SIA “JONNEX-FARMA” pasūta kosmētikas līdzekļu ražošanu citiem ražošanas uzņēmumiem un mazumtirdzniecības līmenī pārdod kosmētikas līdzekļus AS “SENTOR FARM APTIEKAS” aptiekās, AS “RECIPE PLUS” veic kosmētikas līdzekļu vairumtirdzniecību, AS “SENTOR FARM APTIEKAS” veic kosmētikas līdzekļu

¹²⁶ Policy Roundtables, Evidentiary Issues in Proving Dominance, 2006, 32. lpp. Pieejams: <https://goo.gl/IfuTqS>

¹²⁷ The EU Merger Regulation: Substantive Issues, Fifth Edition, A. Lindsay, A. Berridge, Sweet & Maxwell, 2017., 229. lpp.

¹²⁸ Ziņojums, 5.2.8. nodaļa 175.-207. lpp.

mazumtirdzniecību, bet Olainfarm veic¹²⁹ kosmētikas ražošanu un vairumtirdzniecību, Silvanols veic kosmētikas līdzekļu ražošanu, vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, SIA "LATVIJAS APTIEKA" veic kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecību, SIA "Global Lux" veic kosmētikas līdzekļu vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, SIA "Kiwi Cosmetics" veica kosmētikas līdzekļu ražošanu (2021. gadā uzsākts likvidācijas process).

- 258 Ziņojumā ir sniegta Iesniedzēja rīcībā esošā informācija no Nielsen datu bāzes¹³⁰ par kosmētikas mazumtirdzniecības tirgus lielumu pēc apgrozījuma. Tomēr norādīts, ka apvienošanās dalībnieku rīcībā nav pieejami dati par kosmētikas līdzekļu ražošanu vai vairumtirdzniecību. Ziņojumā sniegta informācija par ietekmēto tirgu, izmantojot Nielsen apkopotus datus. Līdz ar to KP Tabulā Nr. 12 ir aprēķinājusi apvienošanās dalībnieku iespējamās tirgus daļas kosmētikas līdzekļu kopējā tirgū, izmantojot Ziņojumā sniegto informāciju par uzņēmumu apgrozījumu kosmētisko līdzekļu tirgū pret pieejamajiem Nielsen datiem par kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecību.

Tabula Nr. 12

Tirgus daļas (%) kosmētikas līdzekļu tirgū

Uzņēmuma nosaukums	Tirgus daļa procentos			
	2018	2019	2020	2021
SFA	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %
AS "RECIPE PLUS"	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %
RFF	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
Jonnex-Farma	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
Kiwi Cosmetics	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[] ¹³¹
Global Lux	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
Silvanols	[<1] %	[<1] %	[<1] %	[<1] %
KOPĀ	[1-10] %	[1-10] %	[1-10] %	-

Avots: AB CITY iesniegtie dati

- 259 Lai iegūtu precīzāku informāciju par apvienošanās dalībnieku tirgus daļām kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū, KP ieguva informāciju no tirgus dalībniekiem par to apgrozījumu kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū 2019. gadā, 2020. gadā un 2021. gadā, minētā informācija atspoguļota Tabulā Nr. 13.

Tabula Nr. 13

Apgrozījums (euro) kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū un tirgus daļas %

Uzņēmuma nosaukums	Apgrozījums (euro) un tirgus daļa procentos					
	2019		2020		2021	
	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %	Apgrozījums	Tirgus daļa %
AS "RECIPE PLUS"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[10-20] %

¹²⁹ Ziņojums, 5.2.7. nodaļa 175.-207. lp.

¹³⁰ Ziņojums, 179. lp.

¹³¹ Nav informācijas

RFF	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
JONNEX	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
Silvanols	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "Global Lux"	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "B2Y"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA RKF "Baltfarm"	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "Euroaptieka"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
AS "Konig Distribution"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "MILMIL"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "MIRABELLA"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "Oribalt Rīga"	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[1-10] %
SIA "Sanitex"	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %
AS "SIROWA Rīga"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[1-10] %
SIA "STENDERS"	(*)	[10-20] %	(*)	[20-30] %	(*)	[20-30] %
SIA "Tamro"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
KOPĀ	(*)	-	(*)	-	(*)	-

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

260 Lai arī KP iegūtie dati neatspoguļo kopēju kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus apjomu, izvērtējot Tabulā Nr. 13 esošo informāciju, KP secina, ka apvienošanās rezultātā apvienošanās dalībnieku tirgus daļu pieaugums būs mazāks par 1 %.

261 Lai iegūtu precīzāku informāciju par apvienošanās dalībnieku tirgus daļām kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības tirgū, KP ieguva informāciju no tirgus dalībniekiem, par to apgrozījumu kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības tirgū no 2019. līdz 2021. gadam, iegūtā informācija apkopota Tabulā Nr. 14.

Tabula Nr. 14

Agrozījums (*euro*) kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības tirgū un tirgus daļas %

Uzņēmuma nosaukums	Agrozījums (<i>euro</i>) un tirgus daļa procentos					
	2019		2020		2021	
	Agrozījums	Tirgus daļa %	Agrozījums	Tirgus daļa %	Agrozījums	Tirgus daļa %
SIA "Global Lux"	(*)	[1-10] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
Silvanols ¹³²	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "Apotheka"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA RKF "Baltfarm"	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "BENU Aptieka Latvija"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "DBH Ltd Baltics"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "Euroaptieka"	(*)	[10-20] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %

¹³² Silvanols kopējais apgrozījums izplatot kosmētikas līdzekļus.

SIA "MAXIMA Latvija"	(*)	[30-40] %	(*)	[40-50] %	(*)	[40-50] %
SIA "MIRABELLA"	(*)	[1-10] %	(*)	[<1] %	(*)	[<1] %
SIA "Rimi Latvia"	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %	(*)	[10-20] %
SIA "Sanitex"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
SIA "STENDERS"	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %	(*)	[1-10] %
KOPĀ	(*)	-	(*)	-	(*)	-

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 262 Izvērtējot Tabulā Nr. 14 apkopotos datus, KP secina, ka pieejamie dati par kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības tirgu liecina, ka apvienošanās rezultātā apvienošanās dalībnieku tirgus daļu pieaugums būs mazāks par 2 % attiecībā pret ierobežotu skaitu konkurentu.
- 263 Ņemot vērā KP iegūto informāciju par kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgu, kā arī par kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības tirgu, KP secina, ka apvienošanās neizmainīs tirgus struktūru kosmētikas līdzekļu tirgū Latvijā, kā arī apvienošanās rezultātā neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis kosmētikas līdzekļu tirgū, jo AB CITY apvienošanās rezultātā neiegūst ietekmi pār SIA "Latvijas aptieka" kā mazumtirdzniecības tirgū, kosmētikas līdzekļu tirgū darbojas liels skaits konkurentu, tirgū nav konstatējami unikāli vai neizvietojami produkti un apvienošanās rezultātā AB CITY ir sagaidāms neliels tirgus daļu pieaugumu 1–5 % robežās.

VII SECINĀJUMI

- 264 Ņemot vērā iepriekš konstatēto, KP secina, ka apvienošanās rezultātā
- farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū,
 - laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū,
 - veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū,
 - uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības tirgū,
 - kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības tirgū
- būtiski nesamazināsies konkurence, neizveidojot vai nenostiprinot apvienotā tirgus dalībnieka dominējošo stāvokli.
- 265 Medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū izveidosies augsta tirgus koncentrācija starp Latvijas zāļu ražotājiem, jo (*) [90-100] % no Latvijā ražotajām zālēm saražo apvienošanās dalībnieki un AS "Grindeks" un tā meitas kompānija AS "KALCEKS". Tomēr apvienošanās rezultātā neizveidosies vai nenostiprināsies apvienotā tirgus dalībnieka dominējošais stāvoklis, jo medikamentu (zāļu) ražošanas tirgū lielākais Latvijas zāļu ražotājs pēc apgrozījuma ir AS "Grindeks" un tā meitas kompānija AS "KALCEKS". Papildus secināms, ka, vērtējot medikamentu (zāļu) ražošanas tirgu Latvijā, ir jāņem vērā ārzemju zāļu ražotāju ZVA reģistrētie un Latvijā izplatītie medikamenti (zāles), kuru apgrozījums Latvijā ir 95 % no visiem pieejamajiem medikamentiem (zālēm) Latvijā.
- 266 Apvienošanās dalībnieku medikamentu (zāļu) ražošanas uzņēmumi nav tieši savstarpējie konkurenti, jo tie neražo medikamentus (zāles), kas ietilpst vienā ATK medikamentu sistēmas grupas trešajā līmenī. Apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas tikai C01E grupas medikamentu ražošanā, kas ir iedalīti kā "citi sirds līdzekļi". Tā rezultātā KP secina, ka netiks būtiski ietekmēta konkurences struktūra vai ierobežota konkurence vertikāli ietekmētajos medikamentu (zāļu) ražošanas, vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības tirgos, jo normatīvie akti ierobežo apvienošanās dalībnieka iespējas norobežot konkurentus. Tāpat arī KP ņem vērā apvienošanās dalībnieku sniegto apstiprinājumu par visu SIA "Latvijas aptieka"

kapitāla daļu atsavināšanu, kā rezultātā konkurences situācija farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības tirgū apvienošanās ietekmē pirmšķietami nemainīsies.

- 267 Farmaceutisko izstrādājumu vairumtirdzniecības tirgū, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū, uztura bagātinātāju ražošanas un vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības tirgū, kosmētikas līdzekļu ražošanas un vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības tirgū Latvijā sagaidāms AB CITY tirgus daļu pieaugums no 1 līdz 5 %. Vienlaikus, ņemot vērā, ka tirgus daļu pieaugums no 1 līdz 5 % nav pietiekami nozīmīgs, lai ļautu tirgus dalībniekam nostiprināt dominējošo stāvokli¹³³, tad arī šajos tirgos būtisku konkurences samazināšanos apvienošanās rezultātā KP nekonstatē.

VIII APVIENOŠANĀS DALĪBNIKA PIEDĀVĀJUMS SIA “LATVIJAS APTIEKA” KAPITĀLDAĻU ATSAVINĀŠANAI

- 268 AB CITY Ziņojuma 07.10.2021. redakcijā norādīja, ka apvienošanās arī ietekmēs farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības (aptiekās) tirgu, ņemot vērā, ka AB CITY tieši vai netieši caur citiem grupas uzņēmumiem ir vienpersoniska izšķiroša ietekme AS “SENTOR FARM APTIEKAS”, kas nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos, savukārt Olainfarm tieši vai netieši caur citiem grupas uzņēmumiem ir vienpersoniska izšķiroša ietekme SIA “LATVIJAS APTIEKA”, kas arī nodarbojas ar farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecību specializētajos veikalos.
- 269 Ziņojuma 07.10.2021. redakcijā arī norādīts, ka farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības specializētajos veikalos ģeogrāfiskais tirgus definējams kā Latvija, atsevišķi detalizētāk koncentrāciju izvērtējot pilsētās. Šāda pieeja pamatota atbilstoši Ministru kabineta 02.08.2011. noteikumiem Nr. 610 “Aptieku un aptieku filiāļu izvietojuma kritēriji” (turpmāk – Noteikumi Nr. 610), kas šo noteikumu piemērošanas nolūkā arī izmanto ģeogrāfiskas vienības – apdzīvotas vietas. Tāpat, apvienošanās dalībnieku ieskatā, šāda pieeja ir arī saskanīga ar KP iepriekšējo praksi, ņemot vērā, ka KP 2009. gada lēmumā¹³⁴ ģeogrāfiskos tirgus definējusi kā konkrētas apdzīvotas vietas, piemēram, Rīgas, Dobeles, Talsu, Jēkabpils pilsētas.
- 270 Pārbaudot Ziņojuma atbilstību Noteikumu Nr. 800 prasībām, KP konstatēja, ka Noteikumos Nr. 610 apdzīvota vieta skaidrota kā ģeogrāfiskais kritērijs aptiekas atvēršanai, lai veicinātu racionālu aptieku izvietojumu un nodrošinātu pieejamu un kvalitatīvu farmaceitisko aprūpi¹³⁵. Taču, izstrādājot minētos noteikumus, tostarp, nosakot ģeogrāfiskos kritērijus, netika apsvērta farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības specializētajos veikalos pieprasījuma un piedāvājuma puse, to raksturojums un novērtējums, kas ir būtiski, definējot konkrēto ģeogrāfisko tirgu konkurences tiesībās¹³⁶. ņemot vērā, ka zāļu mazumtirdzniecības tirgus ir stingri regulēts un tajā pastāv augstas administratīvās barjeras, Noteikumi Nr. 610 nosaka kritērijus aptieku izvietojumam, par pamatu ņemot demogrāfiskos un ģeogrāfiskos kritērijus, t.i., katrā apdzīvotā vietā ir atļauts atvērt ierobežotu skaitu aptieku un, izpildoties noteiktiem kritērijiem, tiek kontrolēts attālums starp aptiekām. Taču minētajos noteikumos iekļautie nosacījumi nav izšķirošais pamatojums ģeogrāfiskā tirgus definēšanai farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecībā specializētajos veikalos.

¹³³ The EU Merger Regulation: Substantive Issues, Fifth Edition, A. Lindsay, A. Berridge, Sweet & Maxwell, 2017., 229. lpp.

¹³⁴ KP 23.01.2009. lēmums Nr. 3 Sentor Farm aptiekas un Recipe Plus apvienošanās, 4. lp.

¹³⁵ AT 18.12.2019. spriedums lietā Nr. SKA-408/2019 *Medelens*, 10. punkts

¹³⁶ EK Paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās, 8. punkts, pieejams [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)

- 271 Tāpat KP 2013. gada lēmumā, neskatoties uz ģeogrāfiskā tirgus noteikšanu Rīgas pilsētas robežās, koncentrācijas ietekmes novērtējumu veica šaurākā teritorijā – ņemot vērā aptiekas atrašanos slimnīcas teritorijā¹³⁷. Līdz ar to arī KP iepriekšējā prakse pierāda, ka, ievērojot konkrētā apvienošanās darījuma apstākļus, farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecībā specializēto veikalu (aptiekās) tirgū ģeogrāfiskais tirgus vērtējams šaurākā teritorijā nekā apdzīvota vieta. Šāda pieeja precīzāk un atbilstošāk ļauj veikt apvienošanās ietekmes novērtējumu.
- 272 KP arī secina, ka, ņemot vērā pastāvošās administratīvās barjeras (aptieku skaita un izvietojuma ierobežojumus administratīvās teritorijās), potenciālā konkurence piedāvājuma pusē zāļu mazumtirdzniecības tirgū atsevišķās administratīvajās teritorijās, piemēram, lielākajās pilsētās, kā Rīga, Daugavpils, Ogre, Tukums, Liepāja, Daugavpils u.c., faktiski ir būtiski ierobežota vai izslēgta. Šādās teritorijās vienīgais veids, kā tirgū var ienākt jauns konkurents, ir jau pastāvošas aptiekas iegādāšanās vai izmaiņas normatīvajos aktos, kas ir saistīti ar aptieku izvietojuma kritērijiem. Līdz ar to, KP ieskatā, konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšana apdzīvotas vietas ietvarā nesniedz precīzu informāciju par konkurences apstākļiem farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības (aptiekās) tirgū, kā rezultātā arī jebkurš koncentrācijas novērtējums var būt neprecīzs. Tādējādi, KP ieskatā, ģeogrāfiskais tirgus farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecībā specializēto veikalu (aptieku) tirgū var tikt noteikts šaurāks nekā apdzīvota vieta.
- 273 Papildus, ņemot vērā Latvijas teritorijā spēkā esošos normatīvos aktus, ir izveidojusies situācija, ka viena uzņēmuma vairākas aptiekas mēdz koncentrēties konkrētos apdzīvotu vietu punktos, kā arī ir apdzīvotas vietas, kurās būtisks skaits vai pat 100 % aptieku pieder vienam tirgus dalībniekam. Minētais tai skaitā attiecas arī uz AB CITY grupas uzņēmumu kontrolēto aptieku tīklu.
- 274 Minētos apsvērumus KP arī izskaidroja apvienošanās dalībniekiem Ziņojuma atbilstības Noteikumu Nr. 800 prasībām novērtēšanas laikā, tostarp, vēršot apvienošanās dalībnieku uzmanību, ka atbilstoši iepriekš sniegtajiem apsvērumiem atsevišķos farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecībā specializēto veikalu (aptiekās) ģeogrāfiskajos tirgos apvienošanās rezultātā varētu veidoties augsta apvienošanās dalībnieku koncentrācija, kas varētu būtiski ierobežot konkurenci.
- 275 KL 16. panta trešajā daļā ir norādīts, ka KP, konstatējot, ka apvienošanās rezultātā var rasties vai nostiprināties dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski ierobežota konkurence konkrētajā tirgū, var noteikt saistošos noteikumus, kuri novērš apvienošanās negatīvās sekas uz konkurenci. Minētos noteikumos iespējams apspriest jebkurā procesa posmā¹³⁸.
- 276 Ņemot vērā minēto un apvienošanās dalībnieku konsultāciju ar KP laikā pārrunāto, KP 28.12.2022. saņēma AB CITY vēstuli¹³⁹, kurā AB CITY izteica gatavību nepievienot 32 no 66 SIA "LATVIJAS APTIEKA" aptiekām un to filiālēm, kas atrodas apdzīvotās vietās – Rīga, Jūrmala, Jaunjelgava, Lapmežciems, Seda, un atsavināt tās ar apvienošanās dalībniekiem nesaistītai trešajai personai. Aņņemšanās pamatota, ņemot vērā, ka AB CITY kontroles iegūšana pār SIA "LATVIJAS APTIEKA" aptiekām un to filiālēm pirmšķietami varētu radīt negatīvas sekas uz konkurenci. Savukārt KP 14.02.2022. saņēma Olainfarm vēstuli¹⁴⁰, kurā norādīts, ka Olainfarm aņņemas atsavināt visas tai piederošās SIA "LATVIJAS APTIEKA" kapitāla daļas personai vai personām, kurās AB CITY pati vai ar to saistītas personas un

¹³⁷ KP 28.01.2013. lēmums *Sentor Farm aptiekas, Farma Balt aptieka*, 3. lp.

¹³⁸ Sk. salīdzinājumam EK Paziņojums par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu Nr.139/2004 un Komisijas Regulu Nr.802/2014, 18. punktu. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022(01)&from=EN)

¹³⁹ AB CITY 28.12.2021. vēstule "Par papildu informācijas sniegšanu".

¹⁴⁰ AS "Olainfarm" 14.02.2022. vēstule "Par SIA "LATVIJAS APTIEKA" atsavināšanu".

saistītās sabiedrības neīsteno izšķirošu ietekmi.

- 277 23.05.2022., 03.06.2022. KP saņēma papildu informāciju no Olainfarm par SIA “Latvijas aptieka” kapitāldaļu atsavināšanas kārtību un noteikumiem, kas varētu pirmšķietami novērst koncentrācijas riskus farmaceitisko izstrādājumu specializētajos veikalos (aptiekās) mazumtirdzniecības tirgū, it sevišķi atsevišķu pilsētu šaurākās teritorijās. KP 13.06.2022. saņēma Olainfarm un AB CITY 10.06.2022. vēstuli “*Par saistošajiem noteikumiem lietā Nr. KL\2.2-4.1\22\2*”, kurā Olainfarm un AB CITY informē KP par saistošajiem noteikumiem, kādus AB CITY un Olainfarm ir gatavas uzņemt, saskaņā ar KL 16. panta trešo daļu.
- 278 Izvērtējot apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju, KP konstatē, ka apvienošanās dalībnieku apņemšanās skaidri izslēdz šaubas par apvienošanās negatīvo ietekmi uz konkurenci farmaceitisko izstrādājumu specializētajos veikalos (aptiekās) mazumtirdzniecības tirgos,¹⁴¹ paredzot, ka apvienošanās dalībnieki atsavina visas SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļas, kopā ar visiem SIA “LATVIJAS APTIEKA” aktīviem, kuru turētāja brīdī, kad AB CITY ieguva Olainfarm kapitāldaļu kontrolpaketi, ir SIA “LATVIJAS APTIEKA”.¹⁴²
- 279 Gadījumā, ja AB CITY īstenotu kontroli pār kādu no SIA “LATVIJAS APTIEKA” aptiekām vai to filiālēm (farmaceutisko izstrādājumu specializētajos veikalos (aptiekās) mazumtirdzniecībā), AB CITY īstenotu nepaziņotu apvienošanos, ņemot vērā, ka SIA “LATVIJAS APTIEKA” ir Olainfarm kontrolēta sabiedrība, kura vienlaicīgi ir izslēgta no apvienošanās darījuma un nav iekļauta Ziņojumā atbilstoši KL 15. panta otrajai daļai un Noteikumiem Nr. 800.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Konkurences likuma 6. panta pirmās daļas 4. punktu, 8. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 3. punktu, 15. panta otro daļu un 16. panta trešo daļu, Administratīvā procesa likuma 68. panta otro daļu un Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr. 800 “Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” 37. punktu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut AS “AB CITY” un AS “Olainfarm” apvienošanos, AS “AB CITY” iegūstot vienpersonisku izšķirošu ietekmi pār AS “Olainfarm”, un noteikt apvienošanās dalībniekiem saistošos noteikumus, kuri paredz pienākumus un nosacījumus, kuru izpilde novērs apvienošanās negatīvās sekas farmaceitisko izstrādājumu mazumtirdzniecības tirgos.

1. Olainfarm jāveic darbības, kas nepieciešamas, lai līdz 2023. gada 30. aprīlim Olainfarm atsavinātu vismaz 51 % Olainfarm piederošās SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļas kopā ar SIA “Latvijas aptieka” aktīviem (t.sk. speciālās atļaujas (licences) vispārēja tipa aptiekas darbībai) nesaistītai personai/personām ar AB CITY un ar to saistītajām personām (pirmais posms).
 - 1.1. Ja līdz 2023. gada 30. aprīlim Olainfarm nav atsavinājusi vismaz 51 % tai piederošo SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļu, kopā ar SIA “Latvijas aptieka” aktīviem (t.sk. speciālās atļaujas (licences) vispārēja tipa aptiekas darbībai), Olainfarm jāveic darbības, kas nepieciešamas, lai nodotu kontroli pār vismaz 51 % SIA “LATVIJAS

¹⁴¹ EK Paziņojums par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu Nr.139/2004 un Komisijas Regulu Nr.802/2014, 18. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC1022(01)&from=EN)

¹⁴² Turpat, 25. punkts.

APTIEKA” kapitāldaļām un visām no tām izrietošajām tiesībām, izņemot tiesības saņemt dividendes, personai, kura pati vai tās īpašnieki nav saistīti ar AB CITY un ar to saistītajām personām.

- 1.2. Vēlākais līdz 2024. gada 30. aprīlim Olainfarm jāatsavina ar AB CITY un ar to saistītajām personām nesaistītai personai visas tās Olainfarm piederošās SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļas kopā ar SIA “Latvijas aptieka” aktīviem (t.sk. speciālās atļaujas (licences) vispārēja tipa aptiekas darbībai) (otrais posms), kuras Olainfarm nebūs atsavinājusi līdz tam, tā lai līdz 2024. gada 30. aprīlim Olainfarm nepiederētu neviena SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļa.
2. Pirms SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļu atsavināšanas darījuma (pirmā posma) noslēgšanas Olainfarm informē KP par darījuma noteikumiem un kapitāldaļu ieguvēju. Pēc otrā posma pabeigšanas Olainfarm par to informē KP, iesniedzot informāciju par visu SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļu atsavināšanu un personu/personām, kurai (-ām) tās atsavinātas.
3. Līdz brīdim, kad atsavinātas visas SIA “LATVIJAS APTIEKA” kapitāldaļas, nodrošināt, ka AB CITY un ar AB CITY saistītās personas neietekmē SIA “LATVIJAS APTIEKA” saimniecisko darbību un starp AB CITY un tās saistītajām personām un SIA “LATVIJAS APTIEKA” nenotiek informācijas apmaiņa par cenām, saimnieciskās darbības plāniem un citu komerciāli sensitīvu informāciju, izņemot, ja tas nepieciešams, lai izpildītu normatīvo aktu prasības, kā arī nodrošināt, ka netiks grozīta SIA “LATVIJAS APTIEKA” statūtu (redakcijā, ko Olainfarm apstiprināja ar 2020. gada 8. jūlija lēmumu) 6. punktā noteikto lēmumu pieņemšanas kārtība.
4. Laika periodā līdz SIA “LATVIJAS APTIEKA” izšķirošas ietekmes nodošanai neapturēt, neanulēt un nenodot AB CITY vai ar AB CITY saistītām personām nevienas aptiekas speciālās atļaujas (licences) vispārēja tipa aptiekas darbībai, kuras turētāja brīdī, kad AB CITY ieguva Olainfarm kapitāldaļu kontrolpaketi, ir SIA “LATVIJAS APTIEKA”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis